

౧౪౫౬

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. I. } చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ జనవరి నెల 27 తేది బుధవారము } No. 278
సంపుటము. ౧. } ఆనందనామ సంవత్సర మాఘ శుద్ధ చాది ౧౨. } సంచిక ౨౭౮

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.
ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0.8-0 అత్యంత మృతమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. నాయువుపోట్ల బాపును.
పార్శ్వపుష్పల బారదోలును. పోట్లపోట్లను.
వనమూలికలచే హిందూదేశమును
తయారుచేయబడు ముచిమును.
సువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.
పంచభాషచీటి చూచికొనిన మోసము గలుగదు.

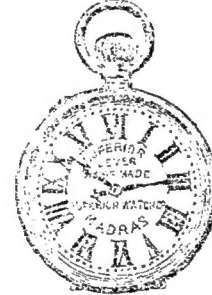
అమృతాంజనము సిఫో, 109, ఫ్రేరికోట్ల, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుసెట్టిపేడి, చెన్నపట్టణము.

అత్తలకర్పాటమున కోర్కెని కోడండ ప్రలాపము.

1915 సం॥ జనవరి 31 తేది లోపల అర్ధరాత్రువారి కుచితము.
మేమిదివఱలో వైపు ప్రకటనను ప్రతికటించును నందు నందునటుల పండితెట్టుటకై ఒక్క అణా తపాల బిల్లును పంపువారి కుచితముగా పంపుదుము. ప్రయోగించి యుంటిమి. చీదనాదలకు కష్టమైయుండుటచేత అర్ధరాత్రువారి పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదీవఱకు ఉచితముగా పంపుదుము. ఈతరుణమునువృధాచేయకుడు. విరోపియా యుద్ధచరిత్రమునకై జనవరి 31 లోపుగఁగేరును రిజిస్టరుచేసికొనువారికి ఒక్కొక్కభాగము తపాలఖర్చులతో 0-10-0 ను పంపుదుము. ఇది మాడుభాగములుగలది. కోడండప్రలాపముతోడ యుద్ధచరిత్రప్రకటనను, అర్ధరాత్రువారి పంపఁగల. ఆసరికిపుస్తకమును తెలివకును చిరునామా:— సుపీరియర్ నాచ్ కంపెనీ.
పోస్టుబాక్సు 167, మదరాస్.
అమ్మకర తాంబూల మౌత్రము.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయిలువాచ్.

గొలుసుతో సహా ధర రూ 3.0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.
ఈగడియారము దయముగించి మరకంపెనీ చేరు ఎట్టనిసిరా లో ముద్రపడి యుండును. ఇది ౩ చుట్ట కంఠమై తలబీగ మును, డబ్బులూఫ్ ఆను గ్లాసు బోమునుగలిగి మెరుకువనలకు దగియుండును. పెట్రెమాత లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కింది యుండును. నీవు నుండి నూతన తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జిక్కుదు. ఒకరొక్కరును తీయుదురును తలంపుకో తక్కువ వెలనుంచి తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవముచేలియును ఇదికల గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతావృత్తిముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున కనేకులు కొని సంతసించినన, వేలుమాట లేదును!
సుపీరియర్ నాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు 167, మదరాస్

కస్తూరి.

విషభగ్గరములకు, కలరాకు, పంధికి, బాలింతికోగములకు, వాతములకు. చిక్క బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగ మైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము 1న్న రీయమగుటచేతను నవసర సమయములందు దొరకుట కుష్టము. మా డిపోయిందలి కస్తూరి, యందలితర వదార్థము లేనియును శ్రేష్ఠబద్రపు ఇంతకరకు మాతాపు నుండి కొనిన కారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి పరీక్షించిన విజయము తెలియగలదు. అట్లు చేయఁగలకలక కస్తూరిని గొని మోసపోడు. కులం 1-కి రూ. 30-0-0.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

కులం 1 కి రూ. 3-4-0
గోరోజనము
కులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూరము ముత్యో పంపు తో ముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్లు నుండి రక్తము ప్రవించుకుండును. నోటిదుర్గంధము నేక యుండును. పంపు ముత్యముల నలె తెల్లగా నుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.
అమృతాంజనము సిఫో, } 109, ఫ్రేరికోట్ల, బొంబాయి.
} 6-7 తంబుసెట్టిపేడి, చెన్నపట్టణము.

యిందుకస్తూరి, పచ్చకర్పూరము, మంతునుపువ్వు, బంగారు వెండిరేకులు, మొదలగు విలువగల వస్తువులచేతయారు చేయబడినవి గనుక మిక్కిలినువాసన, పరిమళము, మనోహరముగలిగి యున్నవి. యివి తాంబూలములోగాని, విడిగాగాని 1-2 మాత్రలపువ్వుకొని అశ్రుము, వాయువు, జలుబు, అగ్నిమాంద్యము, శీతలము, దగ్గు, శీతభేదము, జ్వరము, జలరోషము, చిన్నబిడ్డలజును, మొదలగు దుర్గుణములను రానివ్వక, నిర్మూలించి మంచిబలమును సామరిని, ధాతువుప్రసిని కలిగించుటలో అద్భుత చాకచక్యములను చూపించు చున్నవి. స్వజనోపయోగము కొరకు వెల మిగుల తక్కువగా నిర్మయించబడినవి. పరీక్షించండి. 1 సీసా వెల రూ 0-4-0. 6 సీసాలకు 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
జీర్ణ విజయ గుటికలు:—యివి సమస్తవైద్యములు, పులితేవులు, అల్సీము, మలభగ్గము, నిన్ని ద్వేషము, కడుపుబ్బరము, నొప్పి, వమనము, నోటసహారుట, గుండెలచుంట్లు, మొదలగువాటిని హరించి మంచిఆకలిని తీవ్రతప్రసి కలిగించును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రూ 0-8-0
వి. పి. ఎ. అంతుకో. ఆయుర్వేదసమాజం.
పోంమారు-గుంటూరుజిల్లా.

వేంకటాద్వై కవిరచిత విశ్వగుణాదర్యము

ఆంధ్రపద్య టీకాతాత్పర్య సహితము.
ఇందుకు రిగిన తెలుగు పద్యములు, టీక, తాత్పర్యము, ఇతివృత్తములు, నిఘంటువులు, అలంకారములు, సంఘాతము. దేవరాజవండితులు వ్రాసిన. ఇది భరతభండమునందలి యాయ బాతులయు, తెగలయు, సంఘములయు, గుణదోషములను గణానుగణి వర్ణనాధారణి నివరించు గ్రంథము. అనగా నాయా లోకవృత్తియు లను కవితామృతమున ప్రతిబింబితములు గావించి దాని కన్నెలచే చిన్నెలుగాఁ జూపునట్టి కృతి. ఈ కవిభావణి పొంకముగా కృతాను విశ్వానులనెడి రెండు గంధర్వులు ఆకాశ సంఘాతలై పోవునట్లు చిత్రించి వారు అచ్చటచ్చట సంవిరించుపుడు ఆయా కస్తువులందు గ్రహించిన గుణదోషములను వెల్లడిచేయుచుండునట్లు రచించెను. లోకముననుండు కస్తువులన్నియు రోషయు మిత్రకాని సుత్రైకప్రధానములుగావు. అయినను వానివానికి దగినట్లు గుణమెక్కువగా నుండినట్లును గణనంతములగును; రోషములు మెండుగానండిన రోషవంతములగును. కావున చక్కగ పరామర్శించి అందలి రోషములను సాటించక గుణములనే గ్రహించి ఉజ్జ్వలించెడు మార్గమును వెదకవలయును. ఇది చదివిన బ్రహ్మాద్వై సమపర్యంతముగల కెక్కువస్తువుల గుణదోషములు తెలియును. దీని వెల 2-8-0.
దీనిని చక్కగ పరిశోధించి మేలైన కాగితములపై అచ్చొత్తించి మంచి కాగితములపై చేసి యున్నాము.
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆన్స్ కంపెనీ.
ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమం
గ్రంథములు.

అర్హత పాఠశాల.

సత్తమ
గుచ్చము.

అర్హత పాఠశాలను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అర్హత పాఠశాలను తీసికొని ప్రతివారాలికనుండియు అర్హతలు దీయు నుపాయము లను ఆయుర్వేదమునకు బోగసామాన్యమును, నివర్తించజేయు పద్ధతులను, దెలుపు నుంది వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్హతలు సామాన్యవైద్యము గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు జేర్చినబడిన మూలకలే గాక యూహాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదశాలకు వాటికిని, తదితరులకు కేవలముభవముగల పల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగనుండునటుల దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ. 3-0-0	6. వక్తకర్మము.	రూ. 0-4-0
2. వక్తకర్మము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 1-2-0	8. భేషజ. కల్పము	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అన్యులందీ 1915
5. శల్యశాస్త్రము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	వక్తకర్మము మొదటి భాగమున కలదు.

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రచురణ:-

12, తంబులెట్టి వీధి, వైద్యరత్న సండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.బి
153, బ్రాహ్మణ. 55, ఆచార్యుల వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాధవనివాసము మాధవనివాసమునకు మిగత గ్రంథములన్నియు కూపాయకి వాసులకు రద్దీంటి యిచ్చబడును.

క్యాలండరు.

1915

క్యాలండరు.

యద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును.

కాగితముల ఇచ్చిందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం దీపికా మాధవనివాసముల మందులను గొనిన వారలకు బహిరము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-4-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపాదము.*

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం

5 తులముల సూనెగల
సీసా 1-కి 0-12-0

జి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.

తామరతైలం

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0
డజను 1-కి 3-8-0

అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడును. మండ్ల: కిలూగు ఈ చిత్రముగ కలదు.

పండ్లపొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0
డజను 1-కి 1-2-0

అమృతాంజనము డి. పో,

10, ప్రేరికోడు, ఫోర్టు బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబులెట్టి వీధి, మదరాసు.

* అమృతాంజనము ప్రాచ్య దేశ మూలకల సంపుటిచే హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతి పొందినది. ఇప్పుడు తయారగుచున్న కొత్తముందుగాను. పదియే దేర్లుగా దేశమునం గలతరులను వాసులతో నుండి మెక్కును బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సములము కోగలవు. వ్యతివారము చేతు చేలు విక్రయము.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్ని రకముల పోపులను మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకును మాకంపెనీ గొప్పదియే, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటలననే మాభాతాచారము మిక్కిలి స్వల్పధరలను మేము యివ్వగలిగియున్నాము సర్వసాధారణములగు కొన్ని మోదిరియు

గమనింపుడు.

No. 100 (detachable) (తల్లిముగల, కల్పము లేని) 2 బర్డులు ఒక యిక్కుబడును. ఊరు బల్లెలంకినగు నట్టి యుద్ధోగియు అరు కడు ముఖ్యము. టిక్ పెట్టె సహాయం	No. 11 (detachable) చాలాబల్లిష్టముయి నది. ఎక్కి-వకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి సాగడ్డ గన్నది. టిక్ పెట్టె సహా. వె. రూ. 2-0-0
--	---

నెం 45, 48 రు మాత్రముగా తయారుచేయబడినది నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. టిక్ పెట్టె సహా వెల రు 8. నెం. 200 పాకెట్ స్టాం చిన్నదియు చెయి ఇముడ్చు గలదియు టిక్ పెట్టె సహా వెల రు. 5-0-0
జి. ఎస్. పి. వీ. జి. 180/18 బ్రాహ్మణ, మదరాసు, వక్తకర్మ ప్రత్యేక పుధరలు యివ్వబడును.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యి. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, విత్తాన్నములు, చేయగలిగియుండును. 2 భాగమునందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కోరింబోలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయు క్రమముగలదు. వేయేల, కవిల్ పాకమునకు కావలసిన యాదర్శుగలదు. ప్రతియంట నుండతగినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికోలైందు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులుసహా 1-11-0. పగటియందే వయస్సిక్క-డినంటి చెప్పిన ప్రహ్వజేత పదలియొక్క వివరణ కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలికోలైందు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టు ఖర్చులతో 2-0-0. మాదిరిగలదు:-

స్టాం వాచ్ లిండ్ కంపెనీ
45 మల్లాసా పాటు వీధి మదరాసు.

గుక్కనవ్వము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నియబడును

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

శ్రీహిగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

బహుల వేగముగాను సులభముగాను పోవునటువంటి బల్లమైన వైకం. 59 రూ పాయలనుండి విక్రయబడును. క్యాలిలాగు కావలసిన వారికి పంపబడును.

వాట్సన్ అండ్ కంపెనీ,

164, బ్రాహ్మణ, మదరాసు.

చెన్నపురి యుద్ధనిధి.

డిశంబరు ౨౭ న వేదీవరకు రిపోర్టు.

శ్రీకృష్ణ గారిటుల ప్రకటించి
అ వలె నాగారోపణలు

యుద్ధమున కక్కరకు వచ్చునట్లు వేదీవరకు గుఱ్ఱములు:-
వైద్యముకొరకు కొనబడిన 352 గుఱ్ఱములలోను 338 గుఱ్ఱము
లపైపై సాతాంధ్రుల శత్రువును మురతీతముగ చేరినవి; వైదీకాధి
కారుల కప్పగించబడినవి. దామాషానొక్కొక్క గుఱ్ఱమునకు
725 రూపాయలు వెలపడినది. ఇంగ్లాండు చేరునదికి దారి
ఖర్చులును వెలయునగునని యొక్కొక్కగుఱ్ఱమునకు రు1800
అయినది మొత్తము గుఱ్ఱములకొరకు 4,40,000 వ్యయమైనది.
చెన్నపురి మోటారు వైకిలిస్ట్రుల దళము.

యుద్ధమునకు సర్వోపకరణములతో సిద్ధమైనవారు 30 మంది
గలరు. డిశంబరు 5 వ తేదీన 10 మంది యుద్ధరంగమునకు
వెళ్లిరి. ఫిబ్రవరినెల మొదటివారమున వైకుంఠపురము 10 మందిని
సిద్ధము గన్నువరి. మార్చి నెలలో తక్కిన 10 మందియును వెళ్లె
దరు. వీరి జీతమును వైకిలిబండ్ల వ్యయములను యుద్ధశాఖవారే
యుద్ధరంగమునకున్న కాలమున భరించెదమనెరి. మొత్తముమీద
నాగంతుకములతోగూడ గలపి వీరికింద 77,640 వ్యయమైనది.
“మదరాసు” వైద్యరాలా నౌక.

ఏకమొత్తముగ జరుపబడిన పనులకై వ్యయము గుమారు
ఆరులక్షలు.

నౌకావ్యయములు బొడ్డునీరు నౌకావ్యయముపన్ను	1,25,000
నౌకావ్యయములు	2,14,481
మరలనౌకను యథాగతిని యజమానులకప్పగించుటకు	
కాగలకవ్యయము	2,00,000
ఆగంతుకములు	50,000

మొత్తము 5,89,481

ప్రతి నెలకును ఆరు వ్యయములు 1,43,000 తేక నుమారు
1 క్రితములు.

ఇంక నెట్టి సహాయమున కవకాశముగలదను విషయమున
నుత్తరప్రభుత్వ ప్రముఖులు జరుగుచున్నవి గాన నందలకు ప్రతి
విషయమునకును తెలుసుకొనున నిలువయుంచుటకునిశ్చయించ
బడినది.

జమాఖర్చులించనా.

ఆదాయము	వ్యయము
24,00,000 చందాలు.	
గుర్రములు	4,50,000
మోటారు వైకిలిస్ట్రుదళము	75,000
ప్రత్యేక నిలువధనము	3,00,000
ఇతరవ్యయములు	6,00,000
	14,25,000
	నిలువ 9,75,000

మొత్తము 24,00,000

చెన్నపురినౌకకు నెలకు 1 క్రితములు కావలెనుగాన నీ
నిలువసాము 9 లక్షలును 6 నెలలకు సరిపడును. ఈనౌకనవంబరు
17 వ బహులుదేరినదిగాన మేనెలవరకును భరింపగలసాము
చేతనున్నది.

సులభముగా విశేష ద్రవ్య మార్జియమార్గము.

మోటారుబండ్ల నడుపుటకును, వానిని బాగుచేయుగలగు
తరిగియదు నిచ్చుటకును, మోటారుకార్లుగాని, వైకిలిగాని
ఎట్లునడుచుకో, యేయేభాగములు యేయేపనులనుచేయుకో,
నడుపునపుడు వానిని స్వాధీనములో యెట్లెట్లుంచుకొనవల
యునో, యీ యంశములనెల్ల ఆ భాగ స పూర్వకముగా
నేర్పించు పాఠశాలకలదు. జనవరి నెల 31 తేదీ లోపుగాదర
ఖాస్తు వెట్టికొనువారికి మాత్రము చోటుదొరకగలదు. రెండు
మాసములకాలములో మోటారు బండ్లయొక్క యంత్రనిర్మా
ణమును పూర్ణముగ గ్రహించునట్లుచేసి భాగదారుల కావ్యయ
నడుపుతేలి కలుగజేసి యోగ్యతాపత్రములు అనగా గవర్న
మెంటు నర్జిఫికేట్లు నిచ్చి పంపిజేయబడుదురు. ఈ వై సుదకు
రించిన అంశములు ఒక్క యంగ్లీషు తెలిసికట్టివారికే గాక
తెలియవలకు కూడ అనగా తెలుగు తెలిసిన వానియనను చేత
వచ్చును ఈ క్రింద సుదకురించు వారికి ప్రాసికోనడు.

గ్యాల్వీ అండ్ కో.

149, బ్రాడ్వే, మదరాసు

జాబులు.

పిల్లలకులకు ప్రకటన

కె. వి. కృష్ణయ్యగారు— మియప్రము నవసంపి
ప్రకటించ లేనందుకు చింతించువాడు

I

చేబ్రోలులోనకొ శైకంధరీమాలు.

అయ్యా,
పాఠకమహాశయులారా మా గ్రామమును 1000 వై
గృహములును 6000 జనసంఖ్యయునుగలిగి దాదాపు నలుబది
వేల రూపాయలు శిస్తుచెల్లించు యూనియన్ గ్రామమై యుం
డిన్నీ యొక లోతుర్ నెకండరీ స్కూలు లేకుండుట విచార
కరము విద్యార్థిమనులకు వారికి నోచకపోదు. అట్టిలోప
మును దీర్చు పరమేశ్వరుడు మాడివిజ్ఞాన
భువనరి నూర్యవాగాయనశర్మగారు మేజిస్ట్రేటుగా దయ
చేసి మా గ్రామవాసులయందవ్యాభాసరాగులై యంత్రగ్రామ
ములో నొక్కలోతుర్ శైకంధరీమాలు లేకుండుట లోప
మని తెలుపుచుతగు పెద్దలగావించి మిరొకసభ నేర్పరచివారి
కొందరి కమిటీగా యేర్పరుచుకొని చందాలమాలమున కొంత

మదరాసు నౌక

ఈనౌక మొదట తూర్పుఆఫ్రికాకుపోయి అటనుండి
గాయములు తెగిలినవారిని బాంబాయికికొనివచ్చినది. మరియొక
వారముకోజులకు బాంబాయినుండి మరల పారసీక
సంయుక్తాగ్రంథమునకే జనవరినెల 10-వతేదీన మరల బాం
బాయిచేరినది. మరల 18వతేదీన యుద్ధరంగమునకేగుటకు త్వర
పగబడినదిగాన నీ సరికేగియుండును. మేనెల తరువాతగూడ
నీనౌకనుపోషించుటనైన యావశ్యకతయున్నచో నపుడు నెలనెల
కునుచందాలమాలమున పలువురు స్త్రీలును పురుషులును దానిని
పోషించుటకు సిద్ధముగనున్నారు. ఇందులకే సినిమా సర్కిలు
వారందరునుచేరి నెలకు 5 వేలవచ్చుచున్నారు. ఈరీతిగ నిప్ప
టికి 8,920 వనూలైనది తక్కిన హిందూదేశీయులగు నద్యో
గులు నెలకు 2 వేలకు తక్కువగాకుండ నిచ్చెదరు. ఇటులే
ఇతర సంఘములవారుగూడ నెలచందాల నొసంగు నేర్పా
టులనుచేయుట యనుమతము. ఇట్టి నెలచందాలను శ్రీక
ర్నూగారు సంవోచపూర్వకముగ స్వీకరించురు. ఎప్పటినుంచి
యారంభించినను ప్రతి నెల మొదటి తేదీన యీచందాలను
పంపుట కంగీకరించినవారు మిలిటరీ నెక్లిటరీ గవర్న మెంటు
హాను, మదరాసు ఆంధ్ర ప్రాచీనములు. కాన నీపద్ధతిమీద
నీనౌకను యుద్ధముజరుగునంత కాలము జరుపవలెనని ఆసం
గతి ఏప్రిలునెల మొదటితేదీలోగా విధారణకాలెను. కాన
నట్టి చందాలు కనీసపతము ఏప్రిలునెలలోనైన ప్రారంభింప
బడవలెను.

యుద్ధనిధి-స్త్రీలశాఖ.

ఈరాజధానిలోని స్త్రీలందరునుగలసి ఈదిగువసామానుల
నొసంగియున్నారు.

108 పదిమందికి కరిపడు సామగ్రిలుగల పెట్టెలు, 20
కిటుసంచులు, 1700 స్టానుషుర్టులు, 2700 మేకోశ్లజెతలు,
900 (కప్పు) ముంతేపిడుపులు, 1100 మెడపట్టాలు (చుప్పర్లు)
700 బాలక్లావాటోపీలు, 860 వ.రాయిలు, 380 చొక్కాలు,
400 ప్లానులవేస్తుకోట్లు, 94,200 సిగరెట్లు, 800 పుస్తకములు,
580 తువ్వకు, 250 రబాయిలు, 350 కాంటన్ పెన్లు, 1500
సార్జిన్లుదబ్బాలు, 500 తెలగడగలీజులు, 100 దోమతెరలు,
750 బాండ్లములు.

యుద్ధమునుండి వచ్చునెరులకు నికింద్రా బాదలో
నేర్పరపబడిన వైద్యశాలలో 100 మంచములకు వలయుపరి
కరములు మరిన్ని ఇతరవస్తువులునుగూడ నొసంగియున్నారు.
వీరివలన నిష్పలకైనది. 27781 - 6 - 8 వనూలైనది.
డిశంబరు 31 వ తేదీకి కొనబడినవస్తువులకుగాను 10962-8-0
వ్యయమైనది. 16819-8-8 నిలువయున్నది. ఇంకను కొన్ని
వ్యయముల పట్టకలరావలసి యున్నవి గాన 7 వేలనిలువ
యుండగలదు. ఇందులో కొంతసాము మరల మదరాసు
యోడవరికరములకు వ్యయముగునుగాన నింకను చందాలనశ్య
కముగనున్నది.

స్త్రీలశాఖవారు చేసినపని.

మదరాసునౌకలో చికిత్స చేయవలసినవారి కన్ని కాలము
లకు పరికరములును సౌకర్యములును సమకూర్చబడినవి.
నికింద్రాబాదు వైద్యశాలలో 100 పడకలకు పరికరములొసం
గబడినవి. వైకిలిస్ట్రుదళమునకు సౌకర్యముల సమకూర్చబడినవి.
బాంబాయి వైద్యసహాయక సంఘమువారి మూలముగ యుద్ధ
రంగముననున్నవైకిలిస్ట్రులో లోగులకును గాయములు తెగిలిన
వారికి పరికించునట్లు వస్తువులుగల 107 వైద్యులును బహుమతి
వెట్టెలు నెక్కింటిని పంపియున్నారు. చెన్నరాజధాని లోని
స్త్రీలును మొగూరు తిరువాన్కూరు కొచ్చిరు సంస్థానముల
లోని ప్రజలనుగూడ వావండములకుపాఠ్రులని స్త్రీవర్షురు
గారు వాప్రయుచున్నారు.

మీరు నేకరించిన గొంతగవర్న మెంటువారిత్తురని ప్రోత్సహించ
నానీ నెలపుప్రకారం మా గ్రామ ప్రముఖులలో 32 లొకసభ
24 తేదీన కూడి వ్యాయాసపారులను పోలీసు సబ్ యిన్
స్పెక్టరునుగను భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారి యాజమా
న్యముక్రింద యీమాట్లా 15గురుగల యొకకమిటీచే పాలించు
లాగున నిర్దేశించిరి. ఈసమయమున మాకమ్యూసోదరుల కొక
మనవి యొనర్చెద. కొందరు పుణ్యజనులచే విఘ్నముచేయఁ
బడిన కాంబాదు తిరిగి నెలకొల్పి యీధనము నీమాట్లానుకుం
డేరులాగున నొక్కర మాడుపూర్ణ ధనలాభముకల్గును వీరిలో
వీరికిగలవరస్పర ద్వేషమువీడి యిట్టి సర్వజనులకును బాధకరమైన
కార్యమును నేరవేర్చ మా గ్రామవాసులకందరకు నిర్మాత్మర్య
బుద్ధిని పరమేశ్వరుణ్ణిచ్చునుగాక. మైకమిటి వార్షికోమును
మరువకుండురుగాక!

శ్రీ. ప్రారభ్యతేనఖలు విఘ్నభయననీచై:

ప్రారభ్య విఘ్నవిహితా విరమవైరుధ్యా:

విఘ్నైర్ము ముర్ఖుమాదప్రతి హాస్యమానా:

ప్రారభ్య ముత్తమగుజానిపరిశ్చజన్తి.

విద్యాభిమాని.

II

నియోగి మహాజనసభ, విద్యాసహాయము.

అయ్యా,
ఇయ్యది ౧౨ సంవత్సరములనుండి జయపదముగ జరు
పబడుచున్నది ప్రభుత్వమున స్వసంఘీయులకు ఉచితముగ జేద
విద్యను సంస్కృతమును బోధించుటయే యీ సభయొక్క
ప్రయోజనమయి యుండెను. రాజకీయవిద్యకు కృతపడి జనులు
ఎట్లో ప్రయత్నించు చున్నారనియు విహికలాభము లేదను
తలంపుతో జేదవిద్యను చదువుటలేదనియు వివను మతాచార
ములందాసక్తి మనహిందవులకు ఉగ్రుపాలతోడనే పుట్టియు
న్నది కావున విద్యలేకపోయినను నామమాత్రముగ నున్నదని
యు, ఇప్పుడైనను మతాచారములకు తెగినవిద్యను బోధింపని
యెడల అచిరకాలములో నామమాత్రానకేమ మగు ననియు
తలంపుతో ఈసభవారు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని రాజ
కీయవిద్యవలదని గాని కేవలము జేదములొక్కటి యొచదన
వలయుననిగాని ఈసభోద్దేశముకాదు ఇదివఱకు ఇట్టి మత
విద్యాభిమానమును నియోగిశాఖవారికి కలుగజేసినది శ్రీనంది
రాజులక్ష్మీవారాయణ దీక్షితులవారు. కావున వారిశిష్యులతోటి
లోనివారిలో పలువురి సభకు సహాయ మొనర్చుచున్నారు.
ఇటుల జరుగుచుండగా గుంటూరునగరమునందు రా న నియో
గి మహాజనసభ జరిగెను. మతాభిమానులును రాజకీ
యోద్వోగభురందరులును ఆగు పలువురి సభకువచ్చి నియో
గిశాఖరయందు మనసహాయము నందవలసిన చీదబాలురంద
తో గలరనియు రాజకీయవిద్యకు గూడ మనము ప్రోత్సాహ
ముచేయుట అత్యవశ్యకమనియు నూచించిరి. ఎట్లో క్రమపడి
రాజకీయవిద్యకై ప్రయత్నించు చున్నారనియు మనమునం
దుపేక్షవహించు చున్నారనియు కనుక ఎక్కువద్రవ్యములభిం
చినను సంస్కృత విద్యకు జేదవిద్యకు మాత్రమే పోత్సాహ
మొనర్పవలయుననియు కొందలు ప్రతివాదము లొనర్చిరికాని
ఇదేవిధముగ నియోగిమహాజనుల యభిప్రాయములను గ్రహిం
చుటకయి ౨ సభలందు చక్కగా చర్చించి చీరాలయందు
జరిగిన ౧౧ వ నియోగి మహాజనసభయందు మతాచారములకు
సంబంధించిన జేదశాస్త్రముల నభ్యసించుటకును రాజకీయ
విద్యకును నియోగిచీదబాలురకు సాధ్యమయినంతవరకు సహా
యముచేసి తీరవలయుననియు, ఆంధ్రదేశమునకు చేరిననియోగి
చీదబాలురందఱిందలకు యోగ్యులనియు తీర్మానించిరి. ఇది
యెంతయునుభావనము. సంఘమును రిజిస్టరీచేసినగాని ధన
సహాయమును ఇతరులు చేయరనుతలంపుతో సంఘమును రిజిస్ట
రీచేయించి తీరవలయునని రాజమండ్రియందు జరిగిన ౧౨ వ
నియోగిమహాజనసభయందు తీర్మానించుకొనిరి. అతీర్మానాంత
రము తత్క్షణమే శ్రీయుతగోవిందరాజు వెంకటకృష్ణివాస
రావుగారు 1000 రూపాయలను ఆసంఘునికి ఇచ్చును
వాదానము చేసిరి. తక్కినవారందఱు సంఘమును రిజిస్టరీచేసిన
గాని ద్రవ్యసహాయమును చేయరు. ఇది ముష్కటికిరిజము దిసం
బరునెల 15 వ తేదీలోపుగ రిజిస్టరుచేయించెదమని ఉపసంఘ
మువారు ఆంధ్రప్రదేశ్లో ప్రకటించిరిగాని వఱలనే దియు
ఇంతవఱకు పత్రికామూలమునగాని ఇతరత్రాగాని తెలియ
వచ్చుటలేదు. కాగితములో మీరుచేసిన తీర్మానముల వలన
ఫలితములేదు. కార్యభారము నెఱుంగనివారు పత్రికలలో
నిరుత్సాహకరముగ వాగినివారని మీరుచేరు చేయుటతగద.
చీదబాలుర మొదటమో మీనుండి రాజకీయ విద్యకును జేద
శాస్త్రాభిమాట దేవుడేయొరుగుగాని సంధ్యానందము మొద
లగు అనశ్యకుగువానైనను చక్షువుకాకుటకును ఎదురుమామ
చున్నారము. దయయుంచి సభాగౌరవకార్యదర్శిగారగు శ్రీ
దై వాదై వ్యతమత స్థాపకకోటీశ్వర శర్మశాస్త్రిగారు గాని
ప్రెసిడెంటు గారయిన గోవిందరాజు కృష్ణివాసరావుగారు
గాని కాలమును గడుపక ఈసంవత్సరమునుండియే ఉభయ
విద్యలకు చక్షువుకొనువారలకు పోత్సాహము నొనర్చునుగాక.
చచ్చులనువిడిచి పత్రికాధి పరులందఱు వీరి మేల్కొలు
పుచునుగాక.

మంభర్త గోపాలరావు.

రెండు నెలల యుద్ధము.

ఎకరి కంటే లాభముకలిగినది?

ఇన్వెస్టుమెంట్ తరువాత జరిగిన రెండు నెలల యుద్ధముగూర్చి చొరతనమువారు ఈ క్రింది విషయములను ప్రకటించిరి:— ఎడమవైపునున్న మన సేనలవై పడుచున్న జర్మనీ సేనను ఆపివేసితిమి. యుద్ధము ముట్టిక్రింద తేలివది. ఒక్క చోట తప్ప తక్కిన అన్ని స్థలములలోను మన సేన స్థలమును ఆక్రమించుకొనెను.

జర్మనీవారికి కలిగిన లాభము.

జర్మనీవారికి కలిగిన లాభములు యేవనగా:— ఇన్వెస్టుమెంట్ తరువాత అనుభవించిన, కెప్టెన్లును, ధ్వంసముచేయుట న్యూనాత్మక ధ్వంసముచేయుట, ఆర్మీ మెంటియర్, బెయ్యము, ఆక్రాస్, సోపర్, సోయిసన్సులవై బొంబులను కాల్చుట, మనచేత పడిన గుట్టను తిరిగి లాగివేయుట, సోయిసన్సుకు ఉత్తరమున ఒక మైలు ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొనుట, ఆగ్నే పరగ జాల్స్ రెమోవర్ స్పర్షర్ 350 గజములు ముందుకు వచ్చుట.

మిత్రమండలివారి లాభములు.

ఫ్రెంచి సేనలు ఈవరకాలవరకు ఎడమవైపున నాల్గు, హాల్ బాస్ ల మధ్యనున్న ప్రదేశమును జర్మనీవారివద్దనుండి లాగివేసిరి. సెంటుబాట్టెను పట్టుకొనిరి. సముద్రమునకును, తివకును మధ్య ఫ్రెంచి సేనలవై పడుటకు అతివేగముగను, భయంకరముగను గచ్చుచున్న జర్మను కాల్చులమును ఆపివేయుట, వెర్మిలెస్ ను లాబాయిసెలీ, క్వెబేక్ నాయ్ ఎస్ కాంట్రీ, గ్రూనే, అను ప్రదేశములను పట్టుకొనుట, షాన్ నువర్బుండి శత్రువులను చాల వెతుకకుతుముట, లాన్సెటర్ వద్ద అడవిలో ముందుకు వెళ్లుట, నాన్సికి ఈశాన్యమునను, సెంటెయ్యకు ఉత్తరదక్షిణములను ముందుకు వెళ్లుట, ఆసపాచిని నైయిస్ బాకును పట్టుకొనుట, ఆల్బిక్సువైపున ముందుకు వెళ్లుట.

మొత్తముమీద లాభము.

మొత్తముమీద మన సేనలు కొన్ని కొన్ని ప్రదేశములలో చాల ముందుకు వెళ్లినవి. శత్రువులు సోయిసన్సు ఈశాన్యమున తక్కిన ప్రదేశములలో వెనుకకు వెళ్లిపోయిరి. ఇదిగాక ఒక నెల నుండి ముందునకు పోవలెనని తీవ్ర ప్రయత్నములు చేయుచున్న జర్మనీవారిని సోల్యాండులో కడలకుంచేయుట, గెలిసియాలోను కార్పాతియును ప్రాంతములను రషియావారు శత్రువులవైపుడి ముందుకు వచ్చుట, కాక్సుకుండలలో టర్కీ సేనను రషియావారు ధ్వంసముచేయుట, జర్మనీవారి సైనికాధికారులందఱు యిదివరకే భిన్న అయివారు. జర్మనీవారుమునుపటివలె విజృంభించలేదు. ఒకవేళ విజృంభించునట్లును ఇప్పుడు నిలవయున్న వారి సేనలకే కష్టముకలుగును. మిత్రమండలివారికి కొత్త సేనలు రాగలవు. జర్మనీవారిని ముందుకు రానియ్యకుండ చేయబడినది. కొద్దిరోజులలో స్వస్థానముల రక్షణకు పోరు జర్మను సేనలకువాడ చెల్లచెదరుచేసి మిత్రమండలి సేనలు నిరాశాటముగ ముందుకు వెళ్లగలవు.

మైక్లెల్ ఫ్రెంచ్ కౌన్సిలరు.

ఈవై విషయములనుగూర్చి లండను మైక్లెల్ ఫ్రెంచ్ ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— మిత్రమండలి వారికి కలిగిన లాభములను దేనికి వారికి చేరుచేసి చెప్పవలయున స్వల్పముగా అగపడవచ్చును కాన్స్టెంట్ నీటి కలిపివారు, పక్షమున మిత్రమండలికి ఎంతో లాభముకలిగినదని చెప్పవచ్చును. మిత్రమండలికి కలిగిన లాభములలో ఈవరవద్ద వారు ఒకవైపు ప్రదేశమును ఆక్రమించుకొనుట చెప్పుకును చుట్టు నున్న ప్రదేశము ముందుకు వెళ్లుట, మన సేనలను సమీపించుట ముఖ్యమైనవి. ఈ లాభములన్నియు ఇదిగాక తమవైపునున్న మిత్రమండలి సేనలను వెనుకకు కొట్టివేయబాటుకొనగలరు సోయిసన్సులో ప్రవేశించుట, చాలా ముఖ్యము ఫ్రెంచివారు తమవైపునున్న జర్మనీ సేనలను యికముందు పడకుండ చేసితిమి తెలిపిందా! జర్మనీవారు సోయిసన్సులో ప్రవేశించుటయే దీనికి నిదర్శనము. ఇక పోల్యాండులోను, రెలిసియాలోను జర్మనీ సేనలు ఇటు కడలకును పీటుతేక నిలిచియున్నవి. ఇవి యిట్లుండగా రషియావారు థాన్ నైపునకు వెళ్లిపోయిరి. ఇదిచాల ముఖ్యమైన విషయము. ఏల యనగా రషియావారు థాన్ నైపునకు వచ్చుటవలన వెనుకవైపునున్న జర్మనీ సేనలకు మొప్పుముకలుదు. విస్సులానది ఆవలివైపునుండు జర్మనీ సేనలకును, బుకోవిసాలో నున్న ఆస్ట్రీయా సేనలకును రాకపోకలు జరుగుటకు నీలులేదు. బుకోవిసాలో ఆస్ట్రీయావారు గొప్ప సేనను కూడిరట. ఈ సేనను సమయమువచ్చినప్పుడు విస్సులా ప్రాంతములకు పంపుటకు నీలులేదుగా!

వృత్తాంతములు.

స్పెషల్ సెటిల్మెంట్ ఆఫీసరు:— ఏ. జీ. లీవ్, వి.సి. ఎస్. గారు గంజాము జిల్లాకు స్పెషల్ సెటిల్మెంట్ ఆఫీసరుగాను, గంజాము విశాఖపట్టణము జిల్లా కలెక్టరులకు స్పెషల్ సెటిల్మెంట్ గారు నియమింపబడినారు.

బహుమతి స్త్రీయొక్క సాహసకృత్యము.

ఎర్నాడుతాలూకా యందలి యిరింపాయియంశము నందొక మాస్ట్రీ డేర్ తగవుకారణముగా నొక మాస్ట్రీ తురుషుని పోడిచి బలముగ గాయపడిచి యరెన్టుకాబడి జైలులలో నున్నది.

సంబ్బయంత్రస్థానము:— ప్రస్తుతము తానూరు

లో గవర్న మెంటు ఫివర్స్ ఆఫీసునందు సర్ (ఫ్రెడెరిక్) వికాల్బన్ గారికి సహాయకులుగానున్న చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారి ఆయిల్ అండు సోప్ ఎక్స్ పర్టు ఏ. కే. మోన్ గారు తానూరు నందు సమ్మతుగావించుచుంట్రిమును స్థాపించిరి.

కలకత్తాలో చురూచివము:— కలకత్తాలో

మహాచిక్కు కనబడి విశేషముగా వ్యాపించినందున, విశ్వ విద్యాలయాధికారులు ముచ్చు బబాటు వీధి నెం 61 రు గృహమును కలకత్తా సేనిరీయమువారి యధీనములోనుండి మహాచిక్కు తగిలిన విద్యార్థుల సురక్షాధికారులను వారికి యప్పగించిరి:— ఆసి యింగ్లీష్ మెన్ పులిక వ్రాయుచున్నది.

సంయూద్ధిల విద్యాభ్యాసము:— ఫిరోజ్ నం

దలి యొక ప్రారంభపాఠశాలలో చదువుకొను నిమిత్తమొక సంయూద్ధిల విశేషము తెలియవచ్చుచున్నది. ఇది విక్టిరి తృప్తికరమైన సమాచారము. సంయూద్ధిలు పూర్వార్చార పరాయణత్వమును పాఠశాలలో వివిధజాతిమతములు కలసి చదువుకొను పాఠశాలకు తమ బాలికను పంపిరిని వినుటకిదియే ప్రశంసకరమైనది.

మ్యూసిసివల్ డ్రెస్సుల సమావేశము:— మొ

న్న పూర్వార్చాము 11 గంటలకు సెయింట్ జార్జ్ హాల్ యందలి సభామంటపమున బైటిమ్యూసిసివాలీట్ల డ్రెస్సులు సమావేశమై సభగావించిరి. వారు ప్రాఫెసర్ గిడ్డిస్ గారిని కలసి కొని విషయగ్రహణార్థమునతో వాద్యపరివాదము లొనర్చుటయే యీసభయొక్క యుద్దేశము, 40 మందికంటే నెక్కువ మంది డ్రెస్సుకలువచ్చియుండిరి. శ్రీ వెంట్రండ్ ప్రభువుగారు సభాకార్యము నుపకమించి, వివిధమార్ ప్రదేశములనుండి వచ్చియున్న యానెడ్ల మనుష్యులకు స్వాగతమొసంగి, తరువాత గా. కే. సామ్యుయ్యుగారి కగ్రాసనాధిపత్యమును వదిలివెట్టి, గవర్న మెంటు హాసునకు వెళ్లిపోయిరి.

చరవృత్తి గ్రంథాలయము లాల్పవరం:— ఈ నిల

యము యొక్క ద్వితీయ వార్షికోత్సవ మీసల 31 వ తేదీ శ్రీయుత పుర్రువు శేషయ్యకవిగారి యాధిపత్యముక్రింద జయప్రథముగా జరుగబడినది తెలుపుట కంతయు సంతసించుచున్నాను. నాటి సభకు ఖుమారు 150 మంది సభ్యులును ఇతర గ్రామములవారును, మాగ్రామమువారును, దమచేసిరి. ప్రథమమున భగవద్గీత గావించబడి, పిదప నిలయ ద్వితీయ వార్షిక చరిత్రము జరువబడెను. శ్రీపుట్టరాజు వరదయ్య, ఆయి శేషయ్యగారితో భక్తి గూర్చియు, శ్రీ పంగనామాల కావచంద్రావు కవి పాన్నలూరి నరసింహంగారి వద్దను గూర్చియు, శ్రీతన్నీరు వీరరాఘవయ్యగారిచే (వార్తాపత్రికలు) వాని యుపయోగములను గూర్చియు నుపన్యసించబడెను. పిమ్మట నగ్రాసనాధిపతిగారిచే రచించబడిన పంచశతములు శ్రీపుట్టరాజు వరదయ్యగారిచే జరువబడెను. అంతర మగ్రాసనాధిపతిగారు నాటి సభను గూర్చియు, ఈనిలయమే జేజును గూర్చియును శ్రీవెదములు వెదకోటయ్యగారిని గూర్చియు సభిమృదుభగవత్ సత్యరెల్ల సంతోషంబుధి నోలూడు నలుల నాశువుగా బద్ధముల వేసిరి తనవంతర మగ్రాసనాధిపతిగారు, గాంధీయ్యుతోడను, చమత్కృతితోడను, సమయానుకూలములగు నుపమానములతోడ సంశ్లోకపాద్యమును వేసిరి. శ్రీబార్తి చుక్కవర్తిగారికి బహుముకలుగుగాక యనెడు విభాగ ధ్వనులతోడను, మహాభగవత్ సంతోషము, నాటిసభ ముగించబడెను. ఈ నిలయము చిరకాల మున్నగ్ధి జెందుటలు భవంతుడు సర్వదా కాపాడుగాక యని కార్యదర్శి వేదమును సూర్యనారాయణగారు వ్రాయుచున్నారు.

ఉపన్యాసము.

పట్టణ నిర్మాణము.

ప్రాఫెసరు గడ్డినుగారి ఆరవ యుపన్యాసము.

నిన్న (25-1-15) సాయంకాలమున ఇంజనీరింగుకాలేజి వద్ద ప్రాఫెసరుగారు రిటుల నుపన్యసించిరి. వేలను లక్షలను పెచ్చించి జనసమృద్ధముకు తోలగించుటకు ఇండ్లను కూల్చుట అసందర్భపు పని. అట్టివ్యయము ఫిరంగుల ముట్టడికి వినియోగింపబడిన దుర్వ్యయముగనుగాని అనుకూలమీతిని పునర్నిర్మాణమునకు వినియోగించు సద్వ్యయము కానేరదు. పసివిడ్లకు స్నానముచేయుచునా రానీటితోపాటాబిడ్లకు గూడ త్రోసి వేయరనుసామెత మీరందఱరిగినదే. కాని ఇంటిని శుభ్రము చేయుటలో దానిని కూలగొట్టరాదు. ఏ ప్రదేశమునకైన నెట్టి పట్టణమును నిర్మించుటయందైన నీ భావము కృధానముగ నుండవలెనని నా సంకల్పము. హిందూదేశమందున్న ప్రాచీన పద్ధతిగల కుటీరములే మంచివి; అనుకూలమైనవి; అల్పవ్యయముతో నమరునవి; మన్నికగలవి; అందమైనవియు నేమనిర్మయముగ వాదించగలము. ఉష్ణదేశములయందు ఎలుకలు దోమలు ఈగలు పీడాకరములగును. పీని బాధ నివారించుటకు ప్రయత్నములుచేయవలయును. అన్ని అపాయకరము, జనసమృద్ధము హానికరముగాని, వానిని నిడిచియుండ నవకాశము లేదు. మట్టిలేకుండ నిటుకలను చేయుటెట్లు? సంచించుండ్లపను చెడ్డయిండ్లకునుగూడ ఛాయాపటము బుండకున్న ప్లానులను వ్రాయుటెట్లు సాధ్యమగును? ఆయా యిండ్లనుబట్టి పునాదులయొక్క తమ మారుచుండును. మాలవాదలోని గుడిసెలకును, మధ్యతరగతులవా రందు చక్కని ఇండ్లకును పునాదులట్ట మొకటిగా నుండ వీలులేదు. వీధిలో నరుగులును వసారాలును గలిగి లోపల చానడియు వెనుక వికాలమగు పెదదును కొన్నియిండ్లలో తోటలునుగూడ గలిగిన చక్కని ఇండ్లను మనము తరుచు చెన్నపురిలో చూచుచుండుము. ఒక్కయంతరమునూత్రముగల మేడలకు ప్లానులు వంశపారంపర్యముగ వచ్చుచున్నవి. వానినే భద్రముగ నుంచుకొనదగును. 3.4 అంతస్తులుగల మేడలే బొంబాయిలో కేవలము సంతాపరంగనదనమగు జనసమృద్ధము కలుగుటకు కారణభూతములగుచున్నవి. కాన సాధ్యమైనంత తక్కువవడ్డమువైననే కట్టుట నామతము. ప్రాచీననిర్మితములగు నత్యద్భుత కల్పకాలముగల కట్టడముల పరితనమును గ్రహించి గౌరవించుటయే చాల ముఖ్యమైన కార్యము. అని ఆయన నుడివిరి. పిమ్మట మధుర శ్రీరంగముల చే వాలయములను గూర్చి ప్రదర్శనములను మరలచూపిరి. పిమ్మట పాలఘాటుపట్టణమును ప్లానునుతీసి బోధించిరి. సాధారణముగ హిందూదేశమున ప్రతిపట్టణమునను కనబడురీతినే అచటనున్న వీధులు తగుమాత్రముగను చేవాలయముల సౌమ్యముగ నున్నవిగాని అవీధులు చాలతీర్చి వేయబడియున్నవి. అచటిచేవాలయము చక్కనిరీతిని నిర్మింపబడినది. మనుష్యులకును జంతువులకును గూడ నలయిక కలిగించునట్లు సందులచటలేవు. శ్రీరంగములో గోచరమగుచున్న నిర్మాణకళలమును అక్కపర్లు శ్రీమంత్రిలో వియును నగరములలో. సోల్దానని ఆయననుడివిరి. పట్టణములందందుగనుండునట్లు చేయుటకును చెట్లను పెంచుటకును కొన్ని చక్కని మార్గములు కలవు. పాలఘాటులో బ్రాహ్మణ్యవాదులు మూడియొకటి ప్రత్యేకముగనున్నది. ఇండ్లు వేరువేరుగానుండును. శ్రీపతియొక్కనొకతోటలో నుండును. కళాకాలా పద్ధతి మరీయొకటికలదు తోటయొక్కటి గలదు. తోటలుగల పేటలుగలవు. పాలఘాటునకు తోటలవిషయములో అత్యుత్తమకన్న చక్కదముకలదు. అయికోపాబుండమువారి మాదిరుల ననుసరించి గృహనిర్మాణమునకు ప్లానులను వేయవలయునని హిందువులు కొరుచున్నారు. హిందువులు తమ దేశమందలి మాదిరులనే అభివృద్ధి చేయదగును. ఈ దేశములోని మాదిరులలోనే చక్కనివానిని గ్రహించువిధమునే వెలిగించెదను. పాలఘాటులో చక్కనిమాదిరులు 2-3 గలవు. పాలఘాటులో రాజమార్గములను ఇకపదారులను చాలావారుగానున్నవి. వెక్కు విధములగు గృహనిర్మాణసంఘములును సహకార సంఘములును బ్రాహ్మణులకు మహమ్మదీయులకు క్రైస్తవులకువేరువేరుగానేగడవలయును. వారందఱునుపట్టణనిర్మాణప్రయత్నముల నొనర్చవలయును. వారికిపురపాలక సంఘమువారు బాసటయై మార్గదర్శకులుగ నుండవలెను. లేవబడినమున విశాఖపట్టణము బెజవాడ మున్నగు సాధ్యత్య పట్టణములనుగూర్చి ముచ్చటించెదనని ఆయన నుడివిరి.

ప్రదర్శనము.

విశ్వ టెక్నోలజీయము (26-1-1915) సెంట్రునందరమున ప్రాధానము గిడ్డినుగారు ఆమెరికా ఆస్ట్రోనాట్లములలోని పట్టణములను ప్రదర్శించిరి. ఆమెరికాలోని వాషింగ్టన్ షి కా గో న్యూ హామ్స్ పట్టణములను ఆస్ట్రోనాట్లముల వియన్నా లియన్లకు పట్టణములను ఆయన ప్రదర్శించిరి. ఈపట్టణముల పాఠములు ప్రదర్శించబడినవి. వాషింగ్టన్ పట్టణము పొరుగుపట్టణమునుబోలె నుండ్రమైనదేయెనను నిబంధన లభిక మగుటవలన కొంత చెడినది. షి కాగో పట్టణము నదీతీరమున నుండుటవలనను చుట్టును ప్రవహకములు బుండుటవలనను చాల వాలోగ్య కరమగు ప్రదేశముగనున్నది కృత్రిమవనములను పొరజనోపయోగ స్థానములును ఆమెరికాదేశపు పట్టణములకు పుట్టేక సహజ అక్షణములుగ నున్నవి. ఆస్ట్రోనాట్ల దేశపు పట్టణములలో నిన్నియకరముల భూమిలో నిన్నియంట్ల కచ్చెనధికముగ నిర్మింపబడగూడదను నిబంధనలు కఠినముగ గమనింపబడుచున్నవి వియన్నాలో నిట్టి నిబంధనలను లెక్కచేయకు లాని నుండినవలన చాలసమగ్నతములు కృత్రిమ వనములను మాన్యుటను నిర్మించుటలో యొక్కయుక్త పువేదనము నధికముగ నుపయోగించిన వలయునగాని సహజసౌందర్యమున కెన్నడును భంగము కలిగింపరాదను విషయమును పుష్కలమున గమనింపవలయును.

ప్రాధానము గిడ్డినుగారి ఏడవ ఉపన్యాసము. విశాఖపట్టణము, బెజవాడ, బళ్లారిపట్టణములనుగూర్చి నిన్న (26-1-15) సాయంత్రమున ప్రాధానము గిడ్డినుగారు ప్రదర్శించిరి. తుంభాకోణమును మాయవరమును నేను స్వయముగ చూచియుండలేను. చిత్రరేఖలములగా చూచినందువలన గ్రహింపగలిగినంతవరకు పాఠశాలకు పట్టణమునందువలననే పీఠిలోగూడ నభివృద్ధి సాధనముల కవకాశముకలదు. ఒక దేవాలయమును ఒక ఆగ్రహారమునుగల పట్టణమును నిర్మించువిధానమును వారంగీకరించినచో బహు మనోహరమును సుందరమునగు పట్టణము వారికగును. కొంచెము విశాలమొనర్చుటయు కొన్నియెల్ల వృద్ధుల నొనర్చుటయు కొన్నితోటలను నిర్మించుటయునవసరము నున్నారగుడి పట్టణమున మధ్యభాగమున చక్కనియభివృద్ధి మునురయందు వలెనే కలంబడుచున్నదిగాని తక్కినభాగము లట్టి యభివృద్ధిని నిరీక్షించుచున్నవి. విశాఖపట్టణమున చాల కమములు స్పష్టముగ కనబడుచున్నవి అభివృద్ధి కవకాశము లేదు. మొదటనే పెల్లెవాండ్లనుండి చిన్నప్రదేశము. జనసంఖ్య మెండ్ల నది ఈదేశమునకు వచ్చియుండిన ఉలాండ్లలో పట్టణమునిర్మించిన నూచనలగులవు. నమూనాతీరపు పట్టణములను సుక్రముగనుంచు పద్ధతి ఆంగ్లానాగరికత క పరిచితియు. ఆంగ్లాదేశమున (బ్రిటిషుదీవులలో) సుక్రమనిర్మితముగు లేవు స్థలమొక్కటియునులేదు. ఆ దీవులలో బ్రిటిషుదేశము తెల్పా స్థునగరములలో గాని ఆమెరికానందు క్రాస్త్రోమలయందలి లోప్తము న్యాయాత్ముల నగరములలోగాని ఆనటాలముగు నముద్రతీరప్రాంతము లెనేలేదు. రోటరుదుము ఆమెస్టరుదుము దర్మిర్లు మొంబర్లు మున్నగు పట్టణములలో నీ సముద్రతీర సోయగము కనబడును. ఈవిషయమునను సౌందర్యమును ఆకాగ్యమునను అధికముననుగూడ సౌందర్యపు పట్టణము ప్రపంచమున నెవమానుగనున్నది. ఉలాండు లట్టి భావముతోదనే విశాఖపట్టణ నిర్మాణము నుద్దేశించిరిగాని పల్లెవాండ్లగు హిందవుల వలన కొంత క్రమభంగము కలిగినది. విశాఖపట్టణము లేవుస్థలముగును, ముఖ్యములగునీటివనములను వి కాని యొక ప్రక్క ననుపయోగభూమి (స్వాంపు) వ్యాపించు చున్నది. ఆవిశాలముగు మరుభూమిని సంస్కరించుటకు ప్రభాకార్య భాష వారొక ప్రశంసనీయునుగూ మూచన నొసంగి యున్నారు. కలకత్తా మదరాసు నగరములకు మధ్య నీవిశాఖ పట్టణములేవు చాల ముఖ్యమైనదిగా నున్నది. ఈపట్టణ నిర్మాణమున కీపట్టణవాస్తవ్యులు బలముగనున్నార వానివిషయమును గ్రహించుట కాలసిందినచో పావులయ్యుదురు. ఇనుప దాతల సౌకర్యము లున్నవలయున్నవి. పట్టణమును విస్తీర్ణ మొనరించుట కవకాశములు మెండు గలవు. మొదట నది లభ్యమగుచు కలెతో చేయబడవలయును. పిమ్మటచక్కగ నాలావించి నాతనముగు మంచిలేవుగల విశాఖపట్టణమును నిర్మింపవలయును. అచట దేవాలయమును పేటలు మున్నగు వానివిషయములను విచరింపవలసిన యవసరముకనబడును. కలకత్తా మదరాసునగరములకు మధ్యభాగమున చక్కని వర్తకస్థానముగు పట్టణమును లేవు స్థలమును నిర్మించి తిన్నాల్లకముగ మధ్యహిందూస్థానమున కభివృద్ధి కలిగించుటకు ప్రధానవిషయము. బెజవాడగూడ చిత్తు పట్టణమే, అచటచుట కాలవలు ఇనుపదారులనుగలవు. అ

స్థానిక వార్తలు.

28-వ తేది గురువారము. ప్రాధాన గిడ్డినుగారి ప్రదర్శనము, సెంట్రు చూచు ప్రా. 7-30 (ప్రాధాన గిడ్డినుగారి ప్రసంగము, ఇంజనీరింగ్ కాలేజి సా. 4-0 దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజము, ఉపాసనము, నెం 35 రు, జోన్స్ వీధి సా. 6-0 29 వ తేది శుక్రవారము. ఆస్తికాలయ వర్ష వర్ధంతి సభ, ప్రాధాన గి. శేషగిరి రావుగారి యువవ్యాసము పచ్చయప్పకళాశాల సా. 5-30 (ప్రాధాన గిడ్డినుగారి ప్రదర్శనము, సెంట్రు చూచు ప్రా. 7-30 ప్రాధాన గిడ్డినుగారి ప్రసంగము, ఇంజనీరింగ్ కాలేజి సా. 4-0 తిలకరీ సామెట్టి, లాంగర్లుగారి యువవ్యాసము, సెంట్రుచూచు సా. 5-15 వార్ ఫండ్ తేడ్డ డిపో మిటింగు, కవర్న మెంటుచూచు పూ. 11-0 30-వ తేది శనివారము. ఆస్తికాలయ వర్ష వర్ధంతి, సాంఘికసమావేశము సంఘకార్యస్థానము సా. 5-30 31-వ తేది ఆదివారము. ఆస్తికాలయ వర్ష వర్ధంతి, భగవదుపాసము బోధ, సంఘకార్యస్థానము సా. 5-30 మద్రాసు యుద్ధనిధి:—నీటిగాను వస్తుసంపాదకము గూర్చి:—మహిళాసంఘమువారు 29 తేది పగలు 11 ఘంటలకు గవర్న మెంటు భవనమును సమావేశమగుదురు. ఉపన్యాసములు వేటొక నాటికి మార్పుట:— “సంఘసంస్కరణ ప్రచారము” అనువిషయమై తిరుప్పిక్య యెండర్లు సామెట్టివారి ప్రాధానమున ప్రేమితి ఆనినెంటువు గారు నిన్న యువవ్యాసంపవలసియుండెను. కాని, ఈసభకుగ నుద్దెవమైన పచ్చప్పకళాశాలాభవనము వేటొక సందర్భమున నుపయుక్తమైయుండ నీయువవ్యాసము వేటొక నాటి కావల బడెను. సమస్తము మొందు. జనసమస్త మధికమగుటవలన కలిగిన మాటవ్యాసంపవలసియుండెను నిందమోపెదరుగాని వానిని వివారిం చుటకు చేయబడిన సాధనము తెందుననుగూడ చాలినవిగా నుండలేదు. కావధానితోకెల్ల నాపట్టణ ముస్థానిక్య రెను కలిగియున్నదిగాన దాని తొలగించుటకు తోటలను చేయించుటకు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు హనుమంతరావుగారు కొన్ని అవపుల కటివల క్రభుత్వమువారియొద్దనుండి పుచ్చు కొనియున్నారు. ఈ తోటలవలన ముస్థానిక్యము కొంతవరకు తగ్గవలను. నది యొక్క కాల్వల విశాలతీరము లందవసరమును బట్టి గృహ నిర్మాణమున కవకాశముగలదు. ఇంజనీరు రాబర్టుగారుగూడ సుమధుగాన నాభాగమును తేట్రొక వ్యయముతోదనే సమున్నత మొనరించి వీధులను నిర్మింపగలరు. బళ్లారిపట్టణము విశాఖ పట్టణమునకును బెజవాడకునున్న మైనదిగానున్నది. కొన్ని విషయముల మనోహరముగను కొన్ని విషయముల సంతాపకరముగ నున్నది. ఇచట నొకతోట కొండము స్తుగునవి కలవు అచట నొక వైస్యలయముగలదు. దాని చుట్టు నొక నూతన పట్టణమేర్పడినది. ఆపట్టణమున కచటి వైస్యసంఖ్యనుబట్టి నీచోచ్చదేశ తేర్పడుచుండును. ప్రస్తుతము వైస్యము తక్కువక నున్నది ఆచూతన నగరమునకు ప్రత్యేకిపు పురపాలక సంఘములేదు. గాన బళ్లారిపట్టణపాలక సంఘము వారీనూతన పట్టణములోని దరిద్రుల స్థితిని సవరింపవలసి కచ్చునది. ప్రక్కనున్న ఆ రోని స్థితి పట్టణము బళ్లారిలో పోటీగా చెలగుచున్నది. మహామార్చి వ్యాపించుట వలనగూడ పట్టణము కిచ్చలస్థితి ననుపదించుచున్నది. పట్టణము దండెట నక్కడక్కడ నేలగుల్పబడిన యావరణములు కనంబడుచున్నవి. మహామార్చి వ్యాపించుటచేయటమి ఇట్లుగాన రింపబడినవి. రాజమార్గములను విశాలములుగ నొనరించుట కవకాశము కనంబడును. ఈవివాద సోపానములకన్న సులభములగు మూషిక గ్రహణయంత్రములను రంధ్రములను మూసి నిమెంటు చేయసాధనములు నుపయోగింప దగవు.

మొయలు స్త్రీమరు:— ఈనెల తే 9 న, సీమండి టపాలలో బయలుపెడలిన (సాల్వీటి ఆనవాన నుంచుచు) బ్రక టిక్ మెయిల్లు కాక భక్తవారమునందు 6 మూలకు బొంబయి లేవు చేరును. పారిభాషిక విద్యార్థి సమాజము:— కేపు సాయంత్రము 6 ఘంటలకు టంక నావీధి నె 316 రు గృహమునందు పారిభాషిక విద్యార్థి సామాజికల యాదరణమున మ-రాశ్రీ, పి. ‘పట్టాభిరామ’ ననువారు సాగ్యకృత ముగు భూమేడి? అనువిషయమై వ్యాసమును జరుపుదురు. సెయిన్సురు వంపబడుట. — 5 సంవత్సరముల మహ్యదీయ వాలికావిషయమై కన్యాశ్రమసమాజ దోషము గావించినది 29. సంవత్సరము వయస్సు గల కరీషను తురకవానిని, బిస్కట్లము కొని వానిని ఎగ్గుక మేజిస్ట్రేటుకోర్టువా రు, వైకోర్టుసెషన్సు విచారణకుం బంపించిరి. దక్షిణహిందూ బ్రహ్మసమాజము : — ఈ సమాజము యొక్క యేం బదియ వర్ధంతి కృత్య సందర్భమున నాసమాజకార్య స్థానమందరమగు, ఆస్నాపిల్లవీధి నె 97 రు గృహమును, శ్రీ. టి. సదుశితయ్యరు అవపులగారి భర్తపత్నిగారి యాజమాన్యమున 30.1.15 శనివారము సాయంత్రము 4-45 గంటలకు జరుగు మహిళా సంఘమునకు నెల్లరు విచ్చేయవ్రాధితులు. మద్రాసు బ్యాంకు:— ఈ బంకువారు ప్రతికలక్టిలు తెలియక జరిచుచున్నారు. బారానాథు అను మహమ్మదీయుల పండుగకుగా సదరుబంకు, ఋణప్రదాన కార్యస్థానము నీనెల తే 29 ది శుక్రవారము మూయబడును. జనవరి 19 తేది గజటిలో:— బ్రకటింపక బడినట్లు యానెల 2 ది శుక్రవార మునకగుడు. మహామార్చి:— 1915 సెల్ జనవరి 28-తేదితో సంత మైనవారమున నీవ్యాధి తగిలినవారు; మరణించినవారు:— అనంక పూరు 21 నుకితగిరి 19 నురు మరణించిరి. ఉత్తరాక్కాటు 2 నుకితగిరి 1రు మరణించిరి. బల్లారిలో 60 నుకితగిరి 45 నురు మరణించిరి. దక్షిణకన్న రాలో 3 నుకితగిరి 1 నురుమరణించిరి. కోయంబత్తూరులో 17 నుకితగిరి 10 నురు మరణించిరి. నేల ములో 19 నుకి తగిరి 11 నురు మరణించిరి. తిరుచునాపల్లిలో 14 నుకితగిరి 11 నురు చనిపోయిరి. కల్లు తగిలినవారు 136 నురు, మరణించినవారు 100 నురు. వివాహ మహోత్సవము. — మాపట్టణమందలి సుప్రసిద్ధ పౌరవరులను; బకింగ్ హమ్ కర్నాటక మరల కార్తవ్యస్థిని యం లెల్లో నొకరు నగు, ద్వారక దాష్టే-గోకర్ణనదానుగారు తిరువమరలకిరవురకును గత్వా లసంస్థానమునకు సరిబంధించిన గుజరాతి వర్తకుల యాదు పడుచు నిరుత్తరకును గద్వాలులోనే వివాహములు జరిగించి కొనికేచిచ్చి, నారాయణమొదలి కిడి నె-9 రు గల వ్యవహారమునందు గృహప్రవేశోత్సవ సంబంధముగా వేడుకలుజరుపుచు చున్నారు. ఆవేడుకలుచూచి తీవలయునుగాని వ్రాయకెప్ప నాదికేపునైన నలవిగాదు. శ్రీగవర్నరుగారి యాజమాన్యమున జరుగు సభ. — తే 29 ది సా. 5-15 ఘంటలకు ఏ. హెచ్. లాంగు హార్టు దొరగారు హండియందలి స్థానిక చిహ్నుములను గూర్చి విశ్వవిద్యాలయాధికార కార్యస్థానమున (సెంట్రు) క పర్యసించురు. తే 29 ది 5-30 ఘంటలకు పచ్చప్పకళా శాలాభవనమున. రా. శ్రీ. బి. శేషగిరిరావుగారు నైస్తి కోదా రోధ్య మము ను గూర్చి ముచ్చటింతురు. తే 30 ది సా. 5-15 ఘంటలకు శ్రీసెంట్లెండు ప్రభ్యుగారి యాజమాన్యమున వై. దెవ్యు. పి. సంఘమువారి సాంవత్సరిక సభజరుగును. వపంచ చ రిత్త. ఇదివరకు తెందు సంచికలు మొనడినవి. ఇందన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగు భాషలో తగినవలయులతో కథలవలె వర్ణితమగును. చంబావద్దతి సంవత్సరమునకు (రమారామి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0 (ప్రాప్తేతో సహక). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును. కలయనారు:— గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం.ఎ., శింతాద్రికేట, మద్రాసు. అని వ్రాయుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915 వ సం॥ జనవరినెల 27 వ తేది

బుధవారము.

మైసూరులో పట్టుపరిశ్రమ.

ఇదివరకేక పర్యాయములు మాచదువరులు మైసూరులో పరిశ్రామికాభివృద్ధికై దివాను విశ్వేశ్వరయ్యగారి యాధిపత్యముక్రింద జరుగుచుండు మహాప్రయత్నములను గురించి వినియేయున్నారు. స్థానికమగు పత్రికలోకొన్ని ఇప్పటి దివాను గారి యత్యుత్సాహమునకు మైసూరుతగునా యని శంకించుచున్నను విశ్వేశ్వరయ్యగారు మిక్కిలి పట్టుదలతో సాహసముచేసి ప్రపత్తింపక యేపని యు నెవ్వరిచేతను నిర్వహించబడజాలదను విషయ మును గు రైరింగి తమ యావచ్చ క్తిని వినియోగించి పాటుపడుచున్నారు. వీరివలన నెట్టివల నీనియరు మారియను పట్టుపండితుడు నియమించబడుటయు నాతడు కొంతపని ప్రారంభించుటయు మేమిదివర కొక్కతడవ ప్రస్తావించిరి మనుటకు నూచడం గులు స్మరించుకొనగలరు ఈపండితుడు కడచిన సూసము 27వ తేది నాటికి నియమితముగా అధికారపుగిడువు ముగిసినందు ఆకడవిని నడలువా య్యెను. అతడు సుపరిచితులతోకల చేసినపని ఇప్పటికి రిపోర్టు ప్రకటించిన నున్నది. అందులోని చిల్లర విషయముల నప్పటికి వివరించుటగాని వివరించుటగాని మా ప్రస్తుతాశయముగాదు. అందులో ముఖ్యముగా గమనించవలసిన విషయములు మాత్రము తెల్పుచున్నాము. మారిపండితుడు ప్రారంభించునపుటికి పట్టుపరిశ్రమ మైసూరులో నుండక పోలేదు. అయిన నభివృద్ధిలో నుండిదిగాదు. పట్టు పురుగులజాతి బలవంతముగానుండలేదు. పరిశ్రమకు నేర్పడిన గృహములలో నెలుతురుగాని గాలి గాని తగినంతప్రసరించుట యవసరమని పరిశ్రామికు లభ్యముచేసికొనియుండలేదు నవనోప దేశముల పంకకును వారు దృష్టిచుకల్పియుండ లేదు. వ్యాపారకార్యములకు తగిరితిని పట్టుపరిశ్రమ అభివృద్ధిచేయుటకు నీలుకలదా యను సందేహముండినది. ఈ సందేహమును దీర్చుటకై యే మారిపండితుడు నియమించబడినట్లు అతడు రిపోర్టు నుపక్రమించుచు వ్రాయుచున్నాడు. "మైసూరునందు వ్యాపారపక్షికి సరిపోవురీతిని పట్టు పరిశ్రమమును అభివృద్ధిచేయవచ్చునా? అనువిషయ దుయి ఎంతత్వరగా సాధ్యమగునో అంతత్వరగా ప్రయోగముల మూలమున నిర్ధారణచేయుట నా ముఖ్యోద్దేశ్యముగా ప్రారంభించితిని" అనునవి ఆతనిమాటలు. జరిగినపనికూడ వ్రుప్తముగ నతడ వ్రాయుచున్నాడు. "మైసూరు జాతిపురుగులతోను పంగజాతి పురుగులతోను ఇటలీజాతి పురుగులతోను నీరిని వానిని వరస్పరమునమ్మలేముచేయుటతోను ప్రయోగములు చేయబడినవి. అవి ఫలనంతము లయినవి. సమీకృతముచేయుటచే పంట ఒక్కవా రియు త్వరగా పరిపాకమునకు వచ్చినది. చేసిన ప్రయోగము లన్నియును ఫిరమగు సిద్ధాంతముల

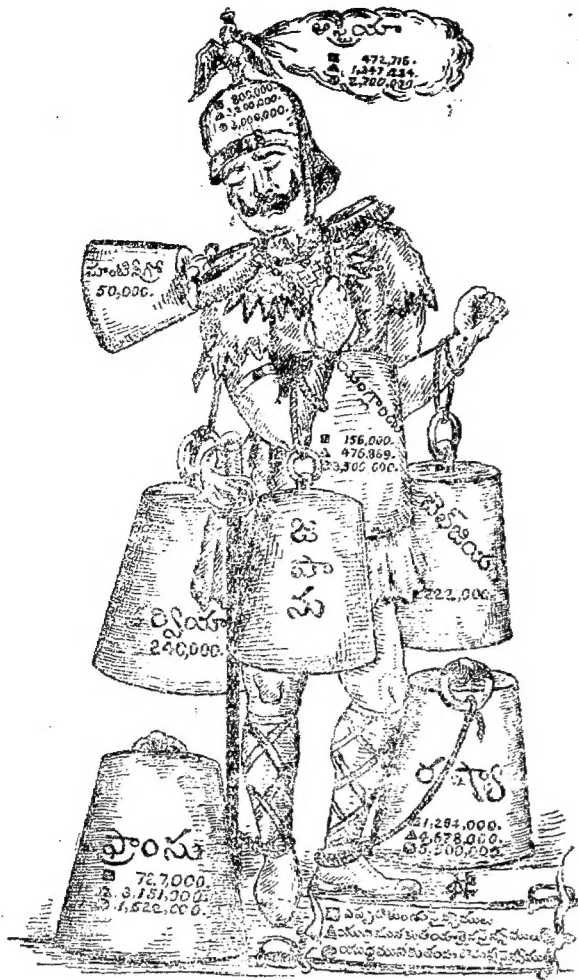
నిజమి. మైసూరునందు పట్టుపురుగులకు వెంచు పరిశ్రమ కాగుగా నభివృద్ధిచేయవచ్చును." ఇను నున్నాడు. మరియొక చోట పట్టుపురుగుల కావాసము గావలయు కంటిచ్చెట్లు మైసూరులో అన్నిప్రాంతములను పెరుగ గలవు. కాని చెట్ల మాత్రము చేత పట్టుపురుగులను పెంచుటసాధ్యము కాదు. వానికి తగిన శీతోష్ణస్థితి ముఖ్యావసరము. అత్యుష్ణము కలచోట అవి పృథ్విపాండజాలవు. పట్టు పురుగులకైచేలను అట్టెయుంచిన నవి ఫలించక పోయినచో రైతులు మిక్కిలి నష్టముండవలసి వత్తురు. కావున ఫిరసిద్ధాంతమునకు సహకారులగా గలప్రయోగములనుజరుపక రైతులను ప్రోత్సహించ తగదు, అని హెచ్చరించు చున్నాడు. విరోపా జాతులు మైసూరులో మిక్కిలి యవయోగవడు నవియేయైనను అవి మిక్కిలి విభేదములగు శీతోష్ణ స్థితులలోనివగుటచేత వానిపై విశేషమాధారపడ రాదనియు తెలిపియున్నాడు. ఇదియూతని మొదటి యుద్దేశమునకు సంబంధించిన ప్రత్యుత్తరములు. తానుప్రకటించినపరిశ్రామములను మైసూరువారుకా ర్యమావడు ననిపడుటకునూ సహకరింపజేయుటప్రశంస నీయమగు ప్రశంసల నేర్పించియున్నాడు. చెన్న పట్టణమున (అనగామూలముగాదు, మైసూరులో నొకపట్టణము) ముఖ్యముగా సార మేర్పడియున్నది. అచ్చట మైసూరు జాతి పురుగుల బీజములు బలవం తముగా చేయబడినవి. ఆపరిసరములలో మారిరి పెంపుడు కొట్టువచ్చునపటి యెప్పు వి. పట్టుపురుగుల ఇకస్పెక్టరులు ఇరువురు సిద్ధము చేయ బడి నారు. అట్టిదెంటు ఇకస్పెక్టరులు ఏ గురు శిక్షితులైనారు. ఆర్కురు విద్యార్థులీ పరిశ్రమ సంగతులు తెలిసికొని నారు. ఇటులోనున్నారు. రైతులకు నవీకరణ తులు అలవడజేయుటకు ప్రయత్నము లొనర్పబడి నవి అందులో నొక్కడు ముఖ్యముగా భారము పడతల ననుసరించి పనిచేసినాడు. పట్టునాలు చట్టులకు మైసూరుకు దగిన యంత్రనిర్మాణమున ర్పు నుద్దేశముతో ఒక్క ఇటాలియాకర్మాగారాధి పతి సంగతి సందర్భముల నాలోచించుచున్నాడు. తగిన చెట్లకు ఒక్కచోట తోటగాపెంచి ప్రదర్శిం చుటకు గూడ సేర్పాటులు గావించబడినవి. ఇది వరకు శిక్షితులయిన ఇకస్పెక్టరులు ఇకముందు కార్యభారము నిర్వహించు రని తెలియనచ్చు నున్నది. సంవత్సరములో వైపని జరుగుట మాత్ర మే కాక పట్టుపరిశ్రమకు సంబంధించిన యెన్నియో కరపత్రములు వ్రాయించి పంచివెట్టించుట విరివిగా జరిగినది. మైసూరు ప్రభుత్వమువారు మారి పండి తుడు చేసిన పనిని ప్రదర్శించు చిత్రపటములతోడ ను రంగుపటములతోడ రిపోర్టు ప్రకటించినారు కన్నడభాషయగును ప్రకటించుట కాబోలును. ప్రభుత్వమువారింత పరిశ్రమచేయుచుండుట బాడ పరిపాలకులగు ప్రజలకును నత్యాహము పుట్టక పోవునా? మేలొనగూర కుండునా?

మానగరమున మొన్నటిదినము రజస్వలానం తర వివాహపు బిల్లునకు సంబంధించిజరిగిన సమా వేశపు కార్యక్రమము మరియొకచోట ప్రచురించి తిమి. దాని ననుసరించి బిల్లుపక్షముగా నెంత యుత్సాహమునునదియు విశేషముకాగలదు. మా పక్షపు పండితులే పండితులు. ఇతరులు పండితులు కారను వారి నెవ్వరును తనియినలేరు. కాని నిన్నటిసభలో నేనెకులు పండితులుగూడ తమయభి ప్రాయమును రజస్వలానంతర వివాహముల పక్ష ముననిచ్చిరి. ఎదురాడు వారున్నారాయనిన నెవ్వ రును రారైరి. తమ సభలలో సుస్కారపక్షము వారిని మాటలాడకుండు నియ్యటయు తాము సం స్కారపక్షము వారి సభకు పోకుండుటయు నీ నగరములోని పూర్వాచార వరాయణులు క్రొత్త

గా నేర్చినపద్ధతి. విశేషనాగరక పద్ధతేమునకు తేరని బల్లారి పురమునుండి మాకొక విలేఖకుండు అచ్చటిసభకునుగిచ్చినానియున్నాడు. సభాధ్యక్ష తను నొక్క పీఠాధిపతి వహించెను. బిల్లుకువ్యతి రేకముగా, అనగా రజస్వలానంతరవివాహమునకు వ్యతిరేకముగా నని మామూర్వాచారవరాయణుల యర్థము, ఎం. సి. వి. ఎల్ లును వి. పి. వి. ఎల్ లు వాదించిరి. బిల్లుపక్షముగాను కొందరుపక్ష స్థితిని. అంగీకారములు కొనునప్పటికి మూడు వం తులును వ్యతిరేకపక్షముగాను ఒక్కవంతు బిల్లు పక్షముగాను తేలిరి. బిల్లుపక్షమువారు దేశములో విశేషముగా వ్యతిరేఖాభిప్రాయముకలుగదనిచెప్పు టలేదు, అట్లుచెప్పినయెడల ప్రజయొప్పుకొను నెడల బిల్లు అనసరముండదు, బిల్లునకు కారణము కొంద రు రజస్వలానంతర వివాహము కావలయునను వారును, ఇతరులు నలదను వారును నుండుటచేతనే కలిగినది. విచ్చిక్రమగు నీబిల్లును చట్టముచేయుటకు బిల్లు పక్షవాదులు చూపతగినది అన్నిప్రదేశము లలోను బిల్లుపక్షమువారు కొందరు కలరనుటయే. కొందరు గాక యెందరో యున్నారనుటను మేము పేర్కొనిన రెండుసభలును వ్యక్తముచేయు చున్న వి, బల్లారిసభ కల్వేరుగారి కోరికమీద చేరినదని వినుచున్నాము. పీఠాధిపతుల వెరపునకు లోనై యుండు మాధ్యమబాహ్యములాతని యాజమాన్య ము క్రి దనే జరిగినసభలో నాల్గవంతు అతనికివ్యతిరేకాభిప్రాయులగుట నిజముగా బిల్లునకు సహకారి. అనాల్గవంతులోనొక పండితుడుండుట ఇంకను ప్రోద్బలములము. యుద్ధమున్నది గదా ఏదో కల వరముననని చూపిన యెడల ప్రభుత్వమువారు బిల్లును త్రోసివేతురు, అను అభిప్రాయముతో మామూర్వాచార వరాయణ సోదరులు పూర్తిగా వైచిక్రమై ఏనూత్రము పట్టుమును కలుగజేయుని ఈబిల్లునకు నెనురొడ్ల ప్రయత్నించుట పట్టిభ్యము యని మానమున్నము.

పక్షిబాక్సికాయందలి సాత్వికనిరోధ్యము

1914-15 సం॥పు హైందవాభిప్రాయ ఇతిక యొక్క విశేషసంచికలో, 1908-9 సం॥య మొదలు 1914-5 సం॥య వరకు పక్షిబాక్సికాయండు హైందవులు గావించిన సాత్విక నిరోధ్యముయొక్క చరిత్ర నిపులముగా ప్రకటింపబడి యున్నది. పక్షయనన్ని చిత్రపటములు గల యా సంచికలో పక్షిబాక్సికాయందలి హైందవుల హక్కులన స్థాపించు నిమిత్తము జరిగిన యుద్ధములందల నెడలూటయు వివరింపబడి యున్నది. కవుంటూలో స్థాయిగాట సాత్విక నిరోధ మును గూర్చియు, గ్లాడ్ స్టన్ ప్రభువు గారు ఇండియన్ సెటిల్ మెంటునుగూర్చియు తదితర లిఖిత విషయములుగూర్చియు వ్యాసిన గ్రంథముల నుండి యత్సార మనోహరమైన భాగములు కొన్ని యీ సుపుటమునందు హస్తాక్షరములైయున్నవి ఎమ్. కే గంధిగారు మొదలగు మహానుభావులు వ్రాసిన స్వ. తంత్రవ్యాసములుగూడ సంకలనపు. ఏ-వి. సెల్ ఫెల్ గారు ధీరోదాత్త నాయకుల గూర్చి వ్రాసిన ప్రధానవ్యాసము ప్ర గంధిగారి గూర్చి వ్రాయబడినది ఆ ప్రధాన వ్యాసమునం దాయనను గూర్చి యట్లు చెప్పబడి యున్నది: "తన కృత్తి యందు సంపూర్ణముగ వ్యాపించియున్న భగవదంతే నానాసిం చుట నుండే యాయన తన జీవితమునందు చేసిన ప్రతికార్య మును గా విం పం బడి యున్నది:— తన యింటిలో గోధుములు నివసకునుట మొదలుకొని, ఫలవృక్షములను నాటుట పసిబిడ్డలకు పాతములుచెట్లకు హిందీ స్వరాజ్య పత్రికను వ్రాయుటవరకుగల ప్రతికార్యమును భగవదుపాసన గానే గావించబడినది. ప్రపంచమంతటను నాగరకతను మూలాధారము సర్వసామాన్యమనియు, పరిశ్రామికాదర్శ జనితముగు పాశ్చాత్యనాగరకతతలన కలిగినభగవరాజ్యతత్వమే యజ్ఞాన సూచకమగు వైషమ్యమునకు హేతుభూతమనియు, పాశ్చాత్య నాగరకత ప్రతిమనుష్యుని శిక్షననుమ్యులనుండి నేజునబడి వానిని జ్ఞానశూన్యులు యంత్రమువలె వెట్టిక పోచేయు వానినిగా మార్చుననియు, ప్రత్యక్షముగ పక్షామున్న పర మాత్మ యధికమని భావించడి తనజీవిత మాత్సభావిగా పాశ్చాత్య నాగరకత లోబడుచుకొనెదనని భయపెట్టుచున్న దనియు, మాపుటయే కట్టకపట పేర్కొనబడిన కార్యము యొక్క యుద్దేశమని మనవిప్పు డెఱుంగుదుము."

జర్మనీ:—అయ్యో! నేను మోయబాలని బతుకు మోయ దలపెట్టితిని. నాసంధి బంధములు విగియుచున్నవి. నాసర్వాంగములు క్రుంగుచున్నవి. నాకన్నీ వైపులను నాటంకములు గలుగుచున్నవి. నేనునమ్మి గారవించిన ఆస్తియాయును నాకు బదులయి విరిగిపడుచున్నది. నాగతిగోచరము గాకున్నది. నావెరుగుట విరుగుట కొరకేనా? యను సంగయ మిపుడు నన్ను పీడించుచున్నది.

విరోధా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు.

ఆంగ్లేయ నావికావిజయము.

లండను ప్రజల సంతోషము.

జర్మనీవారి నొకమునుగుట.

లండను జనవరి 25 :— నిన్నటిసాయంత్రమున నాటికాకాలమును సినోమాకాలమును ఉత్తరసముద్రము నందు బ్రిటీషువారింపిన నౌకావిజయముగూర్చి ప్రతిఠింప బడెను. అప్పుడు సభితు లత్యంతామోదముచే తనమత్యముగ కరతాళముల నొనర్చి అల్లాంపా జరుగుచున్న గానసభ యందు కోట్లాది యులవ్యాండు నాయకుడు జాతీయ గీతమున హృదయానందకరముగ గాడ ప్రార్థనింప సభితులు గూడ మొదలిడి యందరునగలసి తీర్తనముగించిరి. వీధులందు పత్రికల నమ్ము బాలకులవైజనులు గుంపులుగుంపులుగబడిరి.

ఫిషరు ప్రభువున జన్మదినోత్సవ సమరము.

రియర్ అడ్మిరల్ వియాటిగా కొనర్సకార్యము న్యాయనిర్వహణ పూర్వకముగను యద్ధకృత్యమునని పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. కొయిజరుగారి జన్మదినమున ఇంగ్లీషువారి కాశ్వత్సరమును కార్యమున జేతుమని జర్మనీవారనుచుండిరి. కాని ఫిషరు ప్రభువుగారి జన్మ దినమున వారికి ఉచితో పాయనమును అడ్మిరల్ వియాటిగారును భటులు నొసంగిరి.

పోరాటము జరిగిన స్థలము.

డాగర్ బాంసునకు సహిషమున రెండు దశములును గలిగిని యుండవచ్చును. బ్రిటీషువారి దొడలనుండి ఫిరంగుల బ్రయోగింప వారంభించినపు దీరువాగుల వారును పది మైళ్ల దూరమునం దుండవచ్చును. వందమైళ్లదూరమున ఓడలన్నియు గంటకు 80 మైళ్ల వంతున వచ్చుచునే బోరుసల్పి నట్లు గనబడుచున్నది ఇట్టి సందర్భమున బ్రిటీషువారు గన బరచిన గురి సంకులంపదగి యున్నది. అని టయిమ్సు పత్రిక యొక్క నౌకా విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

జర్మనీవారి నావికాదళము దృఢమగుట.

జర్మనీవారి యద్ధపు బోదలలో చాలభాగ మిప్పటికే నష్టమయ్యెను. కావున సముద్రాధిపత్యము గొనవలెనని మరి యొక సారి యద్ధమునకు కాలుద్రవ్వినో జర్మనీవారి నౌకా దళము చితికి పోవును.

జర్మనీవారి సంతాపము.

లండను జనవరి 25:—బ్లూకరనుయద్ధపుబోద యద్ధ ప్రారంభమున ప్రహ్లాదేశపు రాచకొమరుడైన హెన్రీగారి పతాకమును ధరించియుండుటవలన నీయోడ నష్టమగుటచే జర్మనీవారికి సంతాపము నొందుచున్నాడు. హెన్రీ రాచకొమరుడుగారు శీతకాలప్రారంభమునుండియు కను పతాకము నాయోడకుండి దీసివేసినకొనుచున్నాడు.

ఫిల్లుమాన్ ల్ ఫ్రెంచిగాని నావికాదళమువారి నభినందించుట. లండను జనవరి 25:— వైస్ అడ్మిరల్ సర్ డేవిడ్ బియాటి కమొహెయ్ టిట్టెట్టు, నౌకాదళమునందలి యుతర యుద్ధోగియులు, భటులు, వీరిని యభినందింపుచు వైస్యము తరపున ఫిల్లుమాన్ ల్ ఫ్రెంచిగాని తులసిచ్చిరి.

లండనుపత్రికల హేళనము.

లండను జనవరి 25 :—జర్మనీవారు ప్రచరించిన నౌకాప్రకటనమును గూర్చి హేళన పూర్వకముగ సాయంకాల పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. వీనిలో నొకటి “బిరోడినపుడు జయము గాంచితి మని జెప్పు” డను తీర్మానతో నొందెను. ఈప్రకటనము ఇంగ్లీషువారి గ్రామములను కోటలని వ్రాసిన జాతివారలు వ్రాయదగినట్లే యుండెననియు తురుష్కులచే వ్రాయునగుననియు వర్ణింపుచున్నవి. డెర్లిను దొరతనమువారు జర్మనీ ప్రజలకు యధాధము నెరింగింప లేకబోవుట గమనింప దగియున్నదని పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

బ్రిటీషువారి సాయుధ వర్తకపుబోద

మనిగిపోవుట.

లండను జనవరి 25:—బార్తొలొమె నా సంఘమువారిట్లు వెలుపుచున్నాడు:—విక్టోరిను బ్రిటీషు సాయుధవర్తకపు బోద వాతావరణము కోవనీయుముగ నుండుటచేతనో శత మందుగనిని తాకుటయులనుననో విధానం వుత్తరమునందు మనిగిపోయెను. ఓరయందన్న వారందరును మనిగిపోయిరి. ఈయోదకు పూర్వము వైకింగున పోటు బరచినది.

నూతనవైకింగుల యభివృద్ధి.

లండను జనవరి 25:— సర్ వైలండు అడ్మిరల్ గారు నార్వాంపునందు బ్రసంగించుచు నిట్లు జెప్పిరి:— నూతనముగ వైస్యమునజేరినవారు కనుపరిచి నేర్చుకొనుటలో నొందిన

యభివృద్ధి కేవలప్రభువుగారికి తృప్తికరముగనున్నదని వెలుపు మనివారు నాకనుజ్ఞ నిచ్చిరి.

ఫిషరు ప్రభువుగారి జన్మదినము.

లండను జనవరి 25:— ఫిషరు ప్రభువుగారి జన్మ దినోత్సవ సందర్భమున వారికి ప్రసంగమునందెక్కడనున్న వారును వారి సభింపించిరి. శ్రీరాజాగారినుండియును కెనడా లోని ప్రాముఖ్యులనుండియు సందేశములు వచ్చెను.

ఇంగ్లీషు సేనలు.

ఫ్రెంచిమంత్రి పొగగుట.

లండను జనవరి 25:— ప్రామ్మి దేశపు యద్ధమంత్రి యగు మిలిరాండుగారు వైకకమిటీవారి ఎదుట మాట్లాడుచు “ఇంగ్లాండువారు చేసినపనినాకు అచ్యుతమును కలిగించినది. నాకు వారి మిలిటరీ ప్రయత్నలేకాదు. వారు కొత్తసేనలను చేర్చుటచేసిన ప్రాముఖ్యులన్నియు ఆకృత్యమును కలిగించివి ఇంగ్లీషువారు నేను అనుకొన్న వానికన్న హెచ్చు పనిచేసిరి. బ్రిటీషు సేనయందును అజేయమగు బ్రిటీషు నౌకా దళమునందును మనకున్న నమ్మకమును వారు నిలిపినారు.

ప్రామ్మి.

పారిసు ప్రకటనము.

లండను జనవరి 25:—దెంబుపుటకు విషయులేవియును లేవు అని నేటిరాత్రి పారిసునందు ప్రకటింపబడెను.

జర్మనీ ప్రామ్మిల యద్ధము

ఫిరంగులు చాగుగపనిచేయుట.

లండను జనవరి 25:—జనవరి 19 తేదీ వరకును జరిగిన చక్రవర్తి వర్ణింపుచు ప్రేక్షకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఫిరంగిపటాలములు మంచివిని చేయుచున్నవి. 15 వ తేదీని వెద్ద ఫిరంగిపటాల మొకటియు రణరంగపు ఫిరంగులపటాల మొకటియు గలనీ శత్రువుల కందకములవై గుండ్లను గురిపించెను. అందున్న నాకు వెంటనే యొకయింటిలోనికి శరణాగతు పారిరి. త్వరలోనే అయింటివై ఫిరంగులు ప్రయోగింపబడెను. జర్మనీవారిచు కనుమలకు వారిపోయిరి. శత్రువులకు సామగ్రి గొనివచ్చుబండ్లు పొట్టిఫిరంగులచూలమున ధ్వంసముగా విండుడెను. 16 తేదీ శనివారమునోజున ఫిరంగులయద్ధము మాత్రమే జరిగెను. మనఫిరంగులు తమయాధిక్యతను గాపాడుకొనినవి. వెలుపలిభాగమున శత్రుకందకములూదను గృహములూదను జక్కగ బరిజేసినవి. వనమును జొచ్చుచుండి శత్రుభటవర్గమొండు వీరివారి బడెను. నిరంతరము జరుగుచున్న యీ ఫిరంగియద్ధము రంగమునందలి కొన్ని ప్రదేశములం దొకవిధముగ యాటగా బరగును. జర్మనీవారు ఫిరంగుల బ్రయోగింప ప్రారంభింపనే మనఫిరంగులు కొన్ని ప్రదేశములవై బ్రయోగింపబడును. వెంటనే శత్రువులు తమ ఫిరంగుల నావెదరు. అనభవము మూలమున నీసందేశములకును గొన జాలితిమి. సర్వసాధారణముగ శత్రువుల ఫిరంగి పటాలము లన్నియు మన ఫిరంగివేటు దూరములో నుండుటచే వారి ఫిరంగుల నణచియు, వారి ఫిరంగివేటుల నివ్వలమున జేయుచున్నాము.

కందకములు చాగుపడుట.

వాతావరణము తేమలేమన్నవి. ఇందువలన కందకముల స్థితి బాగుండెను. ఈజరుగది వెలునయు దగ్గుచున్నది.

ఆశ్వకదళ పరిశీలనము.

15 తేదీని నేనాని ఆశ్వకదళమును బరిశీలించిరి. ఇందు హైందవ పటాలములు నుండెను. పటాలముల వెంటదీని నిలువబడిరి. ఒకదండ:వెనుక నొకదండ గూర్చుబడెను ఏదండకును సంబంధించిన ఫిరంగిపటాలమును, సరవలబండ్లు నాదండుకద్ద నిలుపబడెను. ఇదంతయు నొకగొప్పమైదానమున నేర్పాటు గా వింపబడెను. వెనుకభాగమున నల్లనివనములుండెను. భటులహస్తములందలి యీ టెలాకసమున దెరిగినవనమోయన్నట్లు బరిణమించెను. ఆశ్వకులు బాగుబడిచ్చియుండిరి. వీరిలో వృత్తులు పాగలధరించియుండిరి ఫిరంగులు కోపము వహించెనా యన్నట్లు గన్నట్లుచుండెను. ఈవిశేషము గాంచినవారి కది మోగతమగుచుండెను. నేనానిబరిశీలింపుచు బోవునపుడు ప్రతిపటాలమునానోడెను సందర్శించితి ప్రసంగము నున్నుచుండెను. ఆశ్వకులును అశ్వములునుగూడ సంతోషయిస్థితుండి యేకార్యమునవదగి యుండెను.

తాయెతులు.

ప్రస్తుతైహిక పరలంకార పూరిత కాలమునందుగూడ తాయెతులందు నమ్మకముగిల్గియుండుటాశ్వశ్రద్ధకరముగనున్నదని ప్రేక్షకుడు వ్రాయుచున్నాడు. అయి:ను ము:యు పట్టు

కొనిన ఖయీలలో చాలమంది ప్రాధాన్యము వాని గొన్నిటి గలిగియుండిరి. యథార్థమున నీ ప్రాధాన్యము వానిని దగ్గరనుంచు కొను వారలకు ప్రాణోపదేశకర గాములు, వ్యాధులు లో నగు కష్టములన్నిటిని దప్పించుట ప్రాసాదించిన రక్షకములు వీరిలో నొకటి యెంతో పాదప్రసాదించు గాని యొక్క ఖయీదు మాత్రమందు జేపబడియుండలేదు. దానిని గట్టుకొనినవానికి ఖయీదీగా పట్టుబడుటయే సంభవించెను. ఈతాములలో చాలభాగ మువాదినుండి యుండి యుండ వచ్చును.

చాటలు.

మోటారుబండ్లు విశేషముగ రాకపోకలు జరుపుచున్న నుచుటలను మరమ్మత్తుజేయుచు మంచివిలో నుంచ బ్రతు క్తునుల నిరంతరము జేయుచున్నారని ప్రేక్షకుడు వ్రాయు చున్నాడు.

బెలియము

బెలియమునందు కాన్పులుల నియోగించుట.

వాషింగ్టన్ జనవరి 25:—అమెరికా దొరతనమువారు బెలియం దేశమునందు కాన్పులులు బనిజేయ వీలుగలిగింప తమకు నష్టముగలదని చెబుచు జర్మనీవారి కొక కరపత్రమును బంపెదరు. అందు బెలియం దేశాధిపత్యము విషయమేమియు జర్మింపబడదు.

రుష్యా

రుష్యావారి ప్రకటనము.

పెట్రోగ్రాదు జనవరి 25:—కార్మికియొక పర్వతము లందు తూర్పుభాగముననున్న కనమరుచు, దాస్త్రియా వారొ కింత చురుకైన జాతి. ఇంతకుతప్ప విషయము లేవియును లేవు. మన కందఱములలో ముందు భాగముననున్న కందకము నొకదానిని జర్మనీవారు స్వాధీన బరచుకొనిరి. కానివారి పెద్దధీరంగులలో గూడ వారి కందకము నొకదానిని స్వాధీన బరచుకొని వారిసాయంధ మోటారు నొకదానిని ధ్వంసము గావించితిమి. అని ప్రకటించుట.

విస్ఫులా ప్రాంతముల యుద్ధము.

అలహాబాదు జనవరి 26:—పయినీరు ప్రతీకట లండను నిలేఖి ఈక్రింది టిల్లిగ్రామును పంపెను:—జర్మనీవారు వ్లోక్ విమా అను ప్రదేశమునకు 10 మైళ్లదూరమున మోటిల్లా విస్ఫులానదులకు మైఖామున దోర్లిన్ వద్ద రషియనులు జర్మ ముగా నేర్పాటుచేసికొనిన స్థానము నొకదానిని ఆక్రమించు కొనిరి. ఈప్రాంతమున నదినిచాటుటకు వంతెన యుండవచ్చును. ఈవంతెనమీదుగ జర్మనులు తమ నేనను నది కుడివైపునకు పంపుట వీలుండును. ఈవైవాద్య నిజమగు పక్షమున ముఖ్య ముగ గమనింపదగియున్నది. ఏలయనగా దోర్లినుండి వచ్చిన వాల్ల జర్మనీవారు నదివై వంతెనకు కట్టుటకు ప్రయ త్నించివిఫలమగుచున్నట్లు తెలియజేసెను. ఈవారము పెట్రో గ్రాదునుండి వచ్చిన అనేక టిల్లిగ్రాములు రషియావారి ఎడమ వైపునకు విస్ఫులానదీ ప్రాంతమున దోర్లిన్ వద్దనున్నట్లు తెలియ జేసెను. అని బ్రెస్టు పెట్రోగ్రాదు విలేఖి తెలుపుచున్నాడు.

“దోర్లిపోస్తు” అను పత్రికయొక్క పెట్రోగ్రాడ్ విలే ఖి ఇట్లు తెలిపెను:—రషియానేనలు నదికి ఉత్తరపు వైపున వచ్చుచుముగా 50 మైళ్లదూరమున యున్నారు. జర్మనీవారు నదికి దక్షిణపువైపున నున్నారు. ఈవార్తనుబట్టి చూడగా దోర్లిను యింకను రషియావారి ఆధీనములో న్నట్లు తెలు చున్నది. ఇదివరకునది చలివలనగడ్డకట్టిపోవుచున్నదని తెలిసినను ఇటీవలివార్తలన నది పొంగిపోవుచున్నట్లు తెలియ వచ్చినది. విస్ఫులానది సామాన్యముగ చలికాలములో 77 గోజులు గడ్డ కట్టియుండును.

రషియా యుద్ధవాల్లలు.

అలహాబాదు జనవరి 26:—పయినీరు ప్రతీకట లండను విలేఖి యాక్రింది విషయమును తెలిపినాడు:—రషియా యుద్ధవాల్లలలో ముఖ్యుడైనది, ఇకముందు బుకోనినాలో నున్న రషియను సైనికభాగమువద్ద నుండిగాని విస్ఫులానది దిగువభాగముయొక్క ఉత్తరపు వైపుననున్న నేనందనుండి గాని వచ్చును.

జర్మనీ.

జర్మనీవారి మోటారుకర్మాగారము

అంగ్లేయ వైమానికులు ధ్వంసముచేయుట.

అంగ్లేయాం జనవరి 25:—హంబర్గ్ స్టాడుపుత్రికా ప్రత్యేక లేఖకుడిట్లు చెబుచున్నాడు. ఎస్సెననుండి దొరతనమువా

దికి చెందిన మోటార్లను మరమ్మత్తుచేయు గృహమును అంకల్ 400 బండ్లను బ్రిటిషువారి వైమానికులు బూర్తిగ ధ్వంసము చేసిరి. ఈ కారణము వలన ఎయిర్లూహామెంటులోని వర్త కుల మోటార్ల కర్మాగారముల నన్నిటిని జర్మనీ దొరతనము వారు స్వాధీనబరచుకొనిరి. ఇచ్చట వందలకొలది డచ్చిదేశస్థు లగు పనివాండ్లు బనిచేయుచుండురు.

జర్మనీవారు వృద్ధుల సమగూర్పుట.

అంగ్లేయాం జనవరి 25:—50 ఏండ్లవయస్సుగలిగి తయారినొందకట్టి యింగ్లెండ్ ప్రాంతములను జర్మనీవారు సమగూర్పు చున్నారు.

రుమేనియా

రోమినియా జర్మనీలు.

లండను జనవరి 25:—రోమినియా దేశము నందలి జర్మను రాజువారి రొమినియాదొరతనమువారికి జాబువ్రాసిన మాటనిజమో? అబద్ధమో? యింతవరకు అధికారతత్వానిధారణ కాలేదు. కాని రొమినియాదేశము నందలి దిట్టమగు నేనను యుద్ధమునకు సిద్ధముజే రుచున్నదిలేనది, ఇటీవల రొమినియా వారు తయారుచేయించిన ఆయుధములను సిద్ధపరచు చున్నది, లేనిదిగనుగొనలేనది జర్మనీ, ఆస్ట్రీయాలు ఆశ్రయించుచున్నవి.

ఆఫ్రికా

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో తిరుగుబాటు.

లండను జనవరి 26:—కేప్టౌను—మొన్న దక్షిణ ఆఫ్రికాలో జరిగిన తిరుగుబాటును గూర్చి యీ క్రిందివిషయ ములు తరువాత తెలియవచ్చినవి:—ఇటీవల తమకు కలిగిన విజయములను ఉపాంగి మార్పుల కెంపు ఆరు తిరుగుబాటు నాయకులు ఒకనాటి ఉదయము హాత్రుగా ఆపింగుటన్ పట్టణమునై ఫిరంగులుకాల్చిరి. కేపుటౌను బ్యాటరీ నుండి ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. యుద్ధము మూడు గంటలు జరిగినది. వారి ఫిరంగులు కొన్ని నిరుపయోగము కావించినవి. అంతట తిరుగుబాటు నేన పారిపోయినది. వారిలో 50 మంది మనకు ఖైదీలుగ చిక్కిరి.

అమెరికా

అమెరికావారు స్త్రీమర్లను కొనుట.

తాటస్థమునకు భంగకరము.

లండను జనవరి 25:—జర్మనీ వర్తకనావలు కొన్ని అమెరికా రేవులలో బంధించబడియున్నవి. వీనిని అమెరికనులు ఖరీదుకు, తీసికొనుటకు వీలుగనట్లు చేయు నదేశముతో అమె రికా పార్లమెంటులో ఒక బిల్లు తేబడినది. “ఈబిల్లు ప్యాపై అమెరికనులు స్త్రీమర్లను కొనుటకు మొదలు పెట్టుదురేని ఒక ఇంగ్లండుతోనే కాదు, రషియా, ఫ్రాన్సు, జపానుదేశములతో అమెరికా యుద్ధమునకు దిగువలసివచ్చును. ఏలయందురా? జర్మనీ స్త్రీమర్లను కొనుటవలన అవి మనరేవులలో నిలువ యున్నప్పుడు వానికి అగుభయము వాని యజమానులు భరించ వలెను. మనము కొనుటవలన యాభయము తప్పిపోవుటమేగాక వాని ఖరీదు సుమారు 12 కోట్ల రూపాయలు మనము వారికి యిచ్చువలసివచ్చును. ఇది ఒకవిధముగా యుద్ధములో దిగి యున్న జర్మనీకి చిత్కరమునుచుటలో ధనసాహాయ్యము చేసి నట్లుగా ముందు ఇట్టిసహాయ్యము చేయుట తాటస్థభర్తము లకు వ్యతిరేకము” అని సెనేటర్ లాడ్జిగారు వాదించుచు ఈ బిల్లు పనికిరాదని చెప్పిరి.

“దానియా స్త్రీమర్లు”

దానియా అను జర్మను స్త్రీమర్లపై దూడిచేసి జర్మనీకి పంపి దానిపై ఏమిజరుగుకో చూడవలెనని కొందరు ఆలోచిం చుచున్నారు. యుద్ధసమయములో అట్టిపనులుచేయుట ఉప ద్రవకరము. అని గూడ లాడ్జిగారు చెప్పిరి.

ఆహార పదార్థములు

అమెరికా మరుమిద జర్మనీకి పంపుట.

లండను జనవరి 25:—వాషింగ్టన్—“విల్ హెల్ మినా” అను అమెరికను మరు ఆహారపదార్థములను జర్మనీ దేశమునందలి హంబర్గ్ నగరములోనున్న ఒక అమెరికనుకంపెనీ వారికొరకు తీసికొనివెళ్లినది. అమెరికానుండి రవానాచేసిన వర్తకులు అమెరికాట్టుకు వెళ్లకట్టి ప్రయాణగారివద్దకు వెళ్లి సలహా అడిగిరి. అందుకు ప్రతిపాదనము, ఒకవేళ “విల్ హెల్ మినా” లో సరకులు నడిపముద్రములో మిశ్రమందలి వారలకైనను పట్టుకొని జర్మనీకి పోకుండ ఆపు పక్షమున

అప్పుడు అమెరికావారొకమ. వారు ఏమిచేయుటగో యిప్పుడు నేను మీకు చెప్పటకు వీలులేదు. ఆహార పదార్థములు కూడ నీవేధింపబడినవానిలో చేరినవే. అని జవాబు చెప్పిరి.

కలకత్తా

పంజాబు మెయిలు.

పట్టాలనుండి తొలగిపోవుట.

కలకత్తా జనవరి 26:—కడచిన రాత్రి పంజాబు మెయిలు అలిఖురుసవిషయమున పట్టాలనుండి తొలగిపోయినది. దురుద్దేశ మతో నెవరో ఒకరైలుపట్టాను తీసివేయుటవలన నిది సంభ వించినది. రెండవతరగతి బండిలో ప్రయాణముచేయుచున్న ఒక శ్రీతి కొంచెము చెప్పుతగిలినది. నేటిగొత్తనుండి సరాసరి ప్రయాణములు జరుగవచ్చును.

జనులకు నష్టము కలుగకుండుట.

డిల్లీ జనవరి 26:—నిన్న రాత్రి అలిఖురు సవిషయమున పంజాబు మెయిలు పట్టాలనుండి, తప్పిపోయినప్పు డెవరికిని చెప్పుటతగులేదు. ఒక శ్రీతి కొద్దిగ కురుపుమాత్రము తగిలిన దట. ధ్వంసమైనవెట్టెలను పట్టాలనుండి తీసివేయుటకు రెండు దినములు పట్టవచ్చును. బండ్లను చాలావఱ్ఱము కలిగినది.

బారానెటులో గొప్పబందిపోటు.

ఒకరాత్రిలో మూడుదొంగతనములు జరుగుట.

కలకత్తా జనవరి 26:—కడచిన శనివారమురాత్రి బారానెటులో మూడుదొంగతనములు జరిగినట్లు అలిఖురుము జిల్లాపోలీసువారికి తెలియవచ్చినది. మొదటిదానిలో రమారవి 40 మంది కర్రలు, కత్తులు మున్నగువానితో హామకచ్చిలోని విధుమాండెలు ఆను వారియింటిలో ప్రవేశించి, విధుమాండె లును, వాని భార్యను త్రాళ్లతోకట్టి పెట్టికొట్టి రట. ఇంటిలోని పెట్టెల తాళము చేతులను దొంగలు సంగ్రహించి, వేయిరూపాయల ఆస్తిని దోచుకొని పోయిరి. ఇక్కడ బందిపోటు జరుగుచుండగానే, 20మంది ఛాత్రాగ్రాములోని అత్యయమాండలు ఆనువారియింటిగోడ లనుదాటి, లోపలప్రవేశించి యింటిలోనివారిని వెలుపలకులాగి కొనివచ్చి తన్నిరి. తరువాత పెట్టెలను పగులగట్టి, 500రూపా యల ఆభరణమును, గొక్కమును తీసికొనిపోయిరి. ఆరాత్రి యే రామనగరు గ్రామములోని సానాటను రూదాను అను నతనియింటిలో మరియొక దొంగతనము జరిగినది. ఇతడు పశు పులవ్యాపారము చేసికొనుచుండును. అగ్రరాత్రివేళ 20మంది కత్తులుమున్నగువానితో లోపలప్రవేశించిరి. ఇంటిలోని వారం దరు నిద్రాపరచుకొని యుండిరి. వీరు యింటివారిని చావగొట్టి 800రూపాయల ఆస్తిని దోచుకొనిపోయిరి.

సుప్రసంగం.

కలకత్తా, జనవరి 26:—కడచిన సంతకర్మముకంటె మొత్తముమీద నీసంతకర్మమునుపులు నూటికి46వంతులెక్కు వగా పండునని మదింపుజేయబడినది. కడచినసంతకర్మము, 69వేల టన్నులుపండినది. ఈసంతకర్మము 697వేల టన్నులు పండును.

తల్లి ఆస్తికి కొమారుడు దావాతెచ్చుట.

కలకత్తా జనవరి 26:—డాక్టరు నూస్ నర్ హోర్లు అను నతనికి అతని భార్యయగు ఎమ్మా వాట్కిన్సునలన రి గురు పిల్లలుకలిగిరి. డాక్టరు హోర్లుగారు తన ఆస్తిని ఏవిధముగా చేయవలెనో విల్ వ్రాసిగానిని అమెరికాలో పెట్టుటకు కొంతమం దికి అధికారము యిచ్చియుండిరి. అందుమీదట డబ్లియా, యస్. హోర్లు అనునతడు తనతల్లి వదలివెళ్లి ఆస్తిలో రి వ వంతు తనకు రావలె ననుండుననియు, తండ్రి తనతల్లి డబ్బు తోనే వ్యాపారము చేసినాడనియు, విల్లుకు ఆములు జరుపు టకు అధికారమును పొందినవారిపై దావాతెచ్చెను. ఈకేసును నేడు కలకత్తా హైకోర్టులో జడ్జిస్ ఛౌవర్సిగారు వాదిచెప్ప విషయములను తాము నమ్ములేదని తోసివేసిరి.

దామసి బొగ్గు.

కలకత్తా జనవరి 26:—కలకత్తానుండి రైలుమీద బొంతాయకిని, యితర ప్రదేశములకును రాత్రినీబొగ్గు విని గా రవానా అగుచున్నది. మొదటితరము బొగ్గు టన్ను సర 1-కి 4 రూపాయలు మొదలు 4-3-0 వరకువున్నది. రెండవ తరము 2-8-0 మొదలు 3-4-0 వరకు నున్నది. స్త్రీయమీద బొంతాయమొదలైన స్థలములకు యింకను ఎక్కువగరవానా కావలసివచ్చే. కాని స్త్రీయరేటు పెరుగుటవలనను, యిన్ని

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

WAR NEWS.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

Defeated German Naval Squadron.

Enthusiastic Scenes in London.

LONDON, January 25. The news of the naval victory was made known in London yesterday evening at the concerts and cinemas, and the audiences frantically cheered the announcements. The conductor of the Coldstreams Band at a concert at the Alhambra led the band and audience in a soul-stirring rendering of the National Anthem. Newsboys in the streets were mobbed by excited crowds.

Birthday Present for Lord Fisher.

Papers comment on Rear-Admiral Beatty's victory that it was an act of justice as well as an act of war. There has been talk in Germany that the Kaiser's birthday will be the occasion for a startling surprise for the British nation, but Admiral Beatty and his comrades have presented Lord Fisher with an appropriate present for his birthday to-day.

World-wide Congratulations.

Lord Fisher has been the recipient of world-wide congratulations on the occasion of his birthday. Messages have been received from the King and prominent men in the dominions.

Where the Squadrons Met.

The "Times" naval correspondent assumes that the squadrons met in the neighbourhood of the Dogger Bank and were possibly separated by ten miles when the British opened fire. Apparently there was a running fight for a hundred miles or more, all the vessels racing at thirty miles an hour. Hence the marksmanship of the British gunners was most creditable.

German Battle Fleet Crippled.

The German losses in cruisers are now so heavy that she will be crippled if ever her battle fleet challenges a fight for supremacy at sea.

Congratulations from the Army.

LONDON, January 25. Field Marshal French for the army has telegraphed admiration and warmest good wishes to Vice-Admiral Sir David Beatty and commodore Tyrwhitt and officers and men of navy.

British Press Comment.

LONDON, January 25. The London evening papers are most sarcastic regarding the German naval communique, one typical heading saying "When you are beaten say you have won." The communique is described as characteristic and worthy of a people who describe English villages as fortified towns, and might have been written by a Turkish diplomatist. The papers remark that it is significant that Berlin cannot tell the German people the truth.

Progress of Recruiting.

Earl Kitchener Abundantly Satisfied.

LONDON, January 25. Sir Ryland Adkins, M. P., speaking at Northampton said he was authorised by Earl Kitchener to say that he was abundantly satisfied with the remarkable progress of recruits.

Praise to the British Forces.

LONDON, January 26. PARIS.—Speaking before the Army Committee of the Senate, M. Millerand said he had been simply astounded by the results achieved by England. It was not only the military efforts of France's allies which he admired but the methods by which the effort had been organised. The effort surpassed all his hopes and justified the French confidence in the courage of the British Army and the irresistible power of the fleet.

FRANCE.

A "Nothing to Report" Communique.

LONDON, January 25. To-night's Paris communique says:—"There is nothing to report."

RUSSIA.

Russian Communique.

Activity of Austrians in Carpathian Passes.

LONDON, January 25. The Petrograd communique says:—"There has been certain activity of Austrians in the East Carpathian passes. Otherwise, nothing important has occurred."

German and Russian Gains.

The Germans took one of our advanced trenches, but we took German trenches with machine guns, and also destroyed a German armoured motor.

The Situation on the Vistula.

ALLAHABAD, January 26. The "Pioneer's" London correspondent cables on 23rd January,

TELEGRAMS.

The "Times" Petrograd correspondent states that the Germans occupy a fortified position of some extent at Dobryzn ten miles up the Mottila Vistula from Wloclawek. It is highly probable that a bridge-crossing exists there enabling the enemy to throw troops on the right bank. This statement is noteworthy, if correct, as the last reports from Dobryzn were of German failure to bridge the river. Various Petrograd telegrams this week have indicated that the Russian left rests on the Vistula at Dobryzn.

The "Post's" Petrograd correspondent puts the Russians northward of the river 50 miles westward and the Germans on the south bank, which suggests that the Russians still hold Dobryzn. The latest reports are that the river, which was formerly described as freezing, is now in flood. In ordinary winter the river is frozen for 77 days. (Censored.)

Important Russian News.

ALLAHABAD, January 26. The "Pioneers" London correspondent cables:—"London 23rd January:—The most important Russian news now is that from the flanks whether at Bukovina or northwards of the Lower Vistula."

RUMANIA.

Rumania's Preparations.

Germany and Austria: Want Information.

LONDON, January 25. PARIS.—The report that the German Minister has presented a Note to the Rumanian Government is not confirmed, but conversations are proceeding, both Austria and Germany being desirous of information regarding the calling to the colours of the first classes, and the recent Rumanian armaments.

AMERICA.

U. S. Ship Purchase Bill.

Senator Lodge's Grave Warning.

LONDON, January 25. WASHINGTON.—Senator Lodge in the Senate opposed the Ship Purchase Bill, stating that it would bring the United States within measurable distance of war, not merely with England, but with France, Russia, and Japan. The purchase of interned German vessels would relieve the owners of the heavy expense of their up-keep, besides handing them about forty million dollars therefor, rendering great assistance to one belligerent which might be construed as a breach of neutrality.

A Dangerous Test Case.

Referring to the case of the "Dacia," Senator Lodge added that it seemed a dangerous business to make such test-cases in time of war.

An Opposition

LONDON, January 26. WASHINGTON.—Speaking in the Senate, Mr. Koot Ex-Minister, opposed the Ship Purchase Bill saying that after reading the instructions to the German Naval Commanders at the outbreak of the war it became plain that no great power would permit the enemy citizens to rob it by the transfer to the ships of neutral flag. It was entitled to capture on high seas. Mr. Koot denounced the recent note to Great Britain as having been inspired by purely political motives.

American Shipment of Contraband.

U. S. Attitude Doubtful.

LONDON, January 25. NEWYORK.—The American steamer "Wilhelmina" has cleared for Hamburg a cargo of foodstuffs consigned to an American firm. It is stated that the shippers asked the advice of Mr. Bryan, who replied that foodstuff was conditional contraband, but declined to indicate the attitude of the State Department in the event of the seizure of the cargo.

Consular Service in Belgium.

Government Note to Germany.

LONDON, January 25. WASHINGTON.—The Government will send a formal note to Germany which, without discussing the question of the sovereignty of Belgium, will express the willingness of the United States to make arrangement for the continuance of the Consular service there.

GERMANY.

The British Air-Raid on Essen.

Motor-Works and Cars Completely Wrecked.

LONDON, January 25. The "Amsterdam Handelsblad's" special correspondent says that British airman completely wrecked the Government motor-repairing sheds at Essen, including four hundred cars. Consequently the German authorities have commandeered private motor works at Aix-la-Chapelle where hundreds of Dutch workmen are busily engaged.

Untrained Landstrum Called up.

AMSTERDAM.—The Germans are calling up the untrained Landstrum aged fifty.

The Loss of the "Blucher"

Particularly felt in Germany.

The loss of the "Blucher" is particularly felt in Germany because she flew the flag of Prince Henry of Prussia at the beginning of the war, but it is believed that the Prince hauled down his flag with the winter.

TELEGRAMS.

SOUTH AFRICA.

The Rebel Attack.

LONDON, January 25. CAPETOWN.—Details received of the rebel attack on Uptington on the 17th January show that, dashed with recent success, Maritz and Kemp attempted to surprise the town in the early morning opening fire with maxims, fifteen pound guns and one pom-pom. The last mentioned was almost immediately put out of action by a well-directed shot from the Cape Artillery. The battle raged for three hours at the end of which the rebels retired. Fifty were cut off and captured.

MISCELLANEOUS.

Artillery's Good Work.

LONDON, January 25. The "Eye-witness" brings his narrative to January 19th. He says:—"Good work is being carried out by the artillery. A heavy battery, combined with a field battery on the 15th, shelled the enemy's dugouts. The occupants bolted to a shelter house, the range of which was quickly found, and the Germans took refuge in woods, where sharpshooter fire was opened on them. Howitzers also shelled a convoy, destroying some wagons. On Saturday, the 16th, action was confined to artillery. Our guns maintained their superiority, and on the left made good practice against trenches and houses."

A Good Target.

They also found a good target in a battalion entering a wood. The continuous artillery combat almost takes the form of a game in some parts of the field. As soon as the German batteries start operations, our guns are directed against certain places, the bombardment of which, we know from experience, causes the enemy to desist. Having the range of most hostile batteries we are generally able to reduce them to silence or render their fire ineffective.

Improved Conditions in Trenches.

There has been drier weather and improved conditions in the trenches, and the water level of the Yser is falling.

Cavalry Reviewed.

On the 18th the Commander-in-Chief inspected a large force of cavalry, including many Indian regiments. They were drawn up in line of Brigades, each regiment in column of squadrons, with artillery and transport. The scene in the setting of open rolling ground, thinly sprinkled with snow, backed by dark woods, the forest of lances seen against wintry sky, the long line of horsemen, many in turbans, sullen-looking guns, made a most impressive picture. The Commander-in-Chief said a few words to every regiment as he passed. The men and horses were in splendid condition and fit for anything.

Charms in Warfare.

The "Eye-witness" remarks that it is somewhat surprising in the present materialistic age to find reliance placed on charms, yet many of our prisoners have possessed so called prayers which are really written charms against death wounds, disease and every imaginable evil. One of these was of tremendous length, but curiously it omitted the only mischance which befell the owner, namely that of captivity. Many of these amulets are probably of ancient origin.

Maintenance of Roads.

The "Eye-witness" describes the strenuous work of keeping the roads in good repair under motor traffic.

GENERAL NEWS.

GREAT BRITAIN.

Loss of a British Armed Merchantman.

Due to Bad Weather or Mine.

LONDON, January 25. The Press Bureau states that the British armed merchantman "Viktor" has been lost owing to bad weather or through striking a mine north of Ireland.

All Aboard Drowned.

All aboard were drowned. The "Viktor" was formerly the "Viking."

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS.

DELHI.

The Gift of the Begum of Bhopal.

DELHI, January 26. H. H. the Begum of Bhopal has contributed Rs. 1,000 to be spent on comforts for Indian Troops at the front. The Viceroy has gratefully accepted the gift.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, January 26. The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State, dated 25 January:—

The Defeated German Squadron.

A German squadron of three battle cruisers and one armoured cruiser tried to repeat yesterday last month's raid on the east coast, but sighted by Beatty's squadron of battle cruisers "Lion", "Tiger", "Princess", "Royal", "New Zealand", and "Indomitable". The Germans turned and made off and the British pursued. The German armoured cruiser "Blucher" was sunk and two battle cruisers were seriously damaged. No British ships were lost and our casualties are reported to be slight.

TELEGRAMS.

British Gunners' Marksmanship.

The "Times" naval correspondent says:—It is highly creditable to the marksmanship of the British gunners that at the rate the ships were moving such serious damage could be inflicted. The engagement which was of the first importance indicates watchfulness not only of our patrolling squadron but also of the naval authorities.

French Communiques.

The French communiques of the last two days mainly report artillery successes and hundred yards of progress made in Lombardie district and the enemy there and Nieuport violently bombarded captured position and prepared infantry attack, but the allies' artillery's scattered concentration before the attack took place. In the valley of Aisne the French artillery demolished several German guns.

War Minister Millerand.

The French War Minister Millerand had audience with the King, saw troops at Aldershot and two other Territorials Divisions and expressed pleasure at the appearance of the troops and wrote to Lord Kitchener saying before he has seen it he could not have imagined the result in which the resolution animating the British Government and the people had already demonstrated itself and the confidence of the two countries cannot but be increased thereby.

Air Raids.

The Germans made important air raids on Friday on Dunkirk and the British on Zeebrugge. Of the 12 or 13 German aeroplanes one was brought down by the British military machine and the pilot and a passenger captured. 27 bombs were dropped by the British on two submarines and on the guns inside the mole at Zeebrugge and one submarine was considerably damaged. Various small skirmishes occurred between the Russians and the Germans north of the Lower Vistula.

Russia and Austria.

In Bukovina there was more serious contact. Austrians concentrated force in the direction of Soffernit passes and the division of infantry attacked the Russian position in the Kirlsbaba region. The Russians say the attack was repulsed but the Austrians claim Russian offensive checked.

GENERAL NEWS

DELHI.

Death of the Nawab of Kalday Cutch.

DELHI, January 26.

Death has taken place of the Nawab of Kalday, Cutch, in the Political Agency of Kaira. The Late Chief was born in 1848 and leaves as heir a son aged three.

CALCUTTA.

Derailment of Punjab Mail Train.

Foul Play Suspected.

CALCUTTA, January 26.

The Up-Punjab mail was derailed last night near Aligarh, apparently owing to malicious removal of a rail or part of the permanent way. One lady second class passenger was slightly injured. Through running is likely to be resumed to-night.

None Injured : Heavy Vehicle Damage.

DELHI, January 26.

In the derailment of the Up-Punjab mail near Aligarh last night nobody was injured. One lady complains of slight shock. Clearance of wreckage will probably take two days. About 500 feet of permanent way has been torn up and damage to vehicles is apparently heavy.

DARING DACOITIES AT BARASET.

Three in one Night.

CALCUTTA, January 26.

Information has been received by the Alipore District Police that three daring dacoities took place at Baraset on Saturday night. In the first it is stated that some forty men, armed with spears, daos and lathies, attacked the house of Bidhu Mondal at Bamangachi at night, broke open the outer door and, after having forcibly entered the house, tied Bidhu Mondal and his wife with a rope and seriously assaulted them, leaving them half dead. The dacoits secured the keys of boxes, broke open the safes containing valuables and decamped with money and jewellery worth about Rs. 1000. Almost simultaneously another gang of dacoits, numbering about 20 armed, raided the house of Akshoy Mondal of Chitra. The dacoits, after scaling the boundary walls, entered the house, dragged the inmates out and, after assaulting them with lathies, broke open boxes and trunks and stole ornaments and money worth about Rs. 500. Another dacoity of a similar nature was perpetrated in the house of Sonaton Ruidas, a cattle dealer of Ramnagar in Baraset, on the same night. At midnight some 20 men well armed with swords and spears raided the house when all the inmates were asleep. They maltreated the inmates, looted the house and carried away property worth about Rs. 800.

The Sesamum Crop.

CALCUTTA, January 26.

The Final General Memorandum upon the Current Sesamum (oil or jingili) crop of India compiled by the Department of Statistics shows a total estimated yield of forty-six percent more than last year, the figures being one hundred and thirty seven thousand tons this year against three hundred and sixty-nine thousand tons last year.

The Ferozepore Sensational Case.

CALCUTTA, January 26.

Mr. Petman, the Government Advocate, who opened the Ferozepore Sensational case in which seven persons Jiwan Singh, Bakshish Singh, Satshing, Jagat Singh, Medhan Singh, Kanshi Ram, Rahmat, all newly returned from

TELEGRAMS.

America, were committed to the sessions on the charge of the murder of Sub-Inspector Bisharatali and Zaildar Jowala Singh near Missriwali in the Ferozepore District. Rioting and conspiracy to murder, narrated facts of the startling incident and told the story as to how Gurdit Singh, the leader of the "Koragata Maru" passengers misted the accused and preached them to do such heinous acts.

Lala Kanshiramba who defended three of the accused urged that the fact that the Assessors and the Sessions Judge were present at the durbar held recently at Ferozepore where in an address presented to His Honour a mention of this case was made and His Honour's reference to the arrested men as murderers might have gone a great way in prejudicing their minds. The Government Advocate while admitting the fact appealed to the Assessors that they would be expected to be unbiased because nothing particularly was said against the accused. Several prosecution witnesses are under examination. The striking evidence made by the approver who is under strong police custody has no bearing on this case so far.

Cost of Coal and Fuel.

CALCUTTA, January 26.

The Commerce reports that there is a fair demand for rail-borne coal for Bombay and for the up-country stations. Of the various Jherria classes price for good qualities is ranging from Rs. 4 to 4-8-0 while the second class fuel is quoted at anything from Rs. 2-8-0 to Rs. 3-4-0. The Sea-borne coal, it adds, would go much better were it not for the high freights and the shortage of tonnage which still prevails. The "Sutlej", one of the James Norse and Company's coolie ships, has forsaken its ordinary avocation and is loading coal for Colombo at Rs. 6 per ton, being Rs. 2 more than the usual freight charge for this voyage. The Advance in the freight rates has been such that new records have been created and even the high level achieved during 1912 boom has been exceeded. (Censored.)

A Case for the Mother's Estate Dismissed.

CALCUTTA, January 26.

At the High Court to-day Justice Chaudhuri delivered judgment in the suit brought by W. S. Hart against A. E. Mitchell. The plaintiff is the second son of late Dr. Spooner-Hart and Ema Watkins who lived together and had five children. The defendant is a Solicitor who, under a power of attorney from the executor of Dr. Hart's will, obtained letter of administration to Dr. Hart's estate. The plaintiff now sued the defendant as administrators to the estate for a declaration that he was entitled to one-fifth share of the estate left by his mother Emma Watkins with which money it was alleged Dr. Hart started his present business. His Lordship disbelieved the plaintiff's case and dismissed the suit with costs.

The Body of Mr. Robertson Recovered.

DARJEELING, January 26.

The body of the late Mr. Robertson, the Municipal Engineer was recovered yesterday and was to-day brought to Darjeeling where the funeral takes place this afternoon. Much sympathy is felt for Mrs. Robertson.

The Bengal Lawn Tennis Championship.

CALCUTTA, January 26.

The play for the Bengal Lawn Tennis Championship was continued here to-day. Results were:—Mens Doubles-Second Round-Deane and Deane beat Warren and Killery, 6-2, 4-6, 6-1. Shallow and Shallow beat Stowe and Cobboid 7-5, 9-7. Third Round-Deane and Deane beat Davies and Turnbull 7-5, 8-6. Shallow and Shallow beat Behrends and Murray 6-1, 6-2. Mixed Doubles-Fourth Round-Carroll and Miss Mc Naught beat Boxwell and Miss Ballauf 6-3, 6-1.

District Administration Committee's Report.

CALCUTTA, January 26.

A resolution of the Bengal Government on the report of the District Administration Committee acknowledges the services of Messrs. Levinge, Lovett and Law and expresses its indebtedness to the Government of the United Provinces, Central Provinces, Behar and Orissa and Madras and to their officers for the help given to the Committee. Another resolution announces final decision as to the partition of the Midnapore district which is to be undertaken as soon as funds are available. Under the new arrangements there will be two districts viz (1) that of Midnapore with headquarters at Midnapore and (2) that of Hijli with headquarters at Kharagpur.

PUNJAB.

Delhi Conspiracy Case Appeals.

Counsel's Replies.

LAHORE, January 26.

In the Delhi conspiracy case appeals before the Chief Court to-day Dr. Gokalehand, Counsel for Balmokund, continuing his reply, said that there was no evidence that Rashbehari brought Basant Kumar to Lahore or that Balmokund knew the latter to be a conspirator. Counsel next urged the absence of any corroboration of the approver's story regarding the plot to shoot Sir James Meston, Mr. Gordon, or Dr. Dapurthala. Neither was there any corroboration of the approver's statement of the bomb being in possession of Balmokund. As to the question of sentence, Counsel said that there were shades of blackness, and Balmokund even if he was guilty, was not the worst of accused and so deserved consideration.

Mr. Sen then replied on behalf of Basant Kumar, urging that there was no corroboration of the approver's story and that Basant Kumar was unknown and friendless in Lahore and had no means of proving his movements on the night of the Lahore bomb. Regarding the application for enhancement of Basant Kumar's sentence Counsel made an eloquent appeal not to take risks about a life since the truth might come out in a few years.

TELEGRAMS.

Mr. Alston then argued the appeal of the Crown against the acquittal of Charandas, Clerk, Deputy Commissioner's Office, Gurdaspur, who first made a confession before the Magistrate but retracted it afterwards. The Sessions Judge did not admit the confession on account of certain irregularities, but Mr. Alston argued that the confession was regular and showed that Charandas put Rashbehari up and was becoming the latter's pupil. Counsel quoted Rashbehari's sayings to show how pernicious Rashbehari's teachings were.

Their Lordships then rose for the day.

A Dacoity.

LAHORE, January 26.

The "Tribune" reports a dacoity at the house of Bansil Khatri Sahukar of the Alawalpur District, Jullundur on the 23rd night. After some fight the dacoits looted his house wounding Bansil. The village Chowkidhar and two or three persons challenged the dacoits but were overawed. It is said that the dacoits committed dacoity at Shakhupur, Kapurthala State a few days before.

UNITED PROVINCES.

Executive Council for the United Provinces

ALLAHABAD, January 26.

It is understood that when Parliament re-assembles next month, a draft proclamation sanctioning the creation of an Executive Council for the United Provinces will be laid on the table of both the Houses.

The Indian Statutes Consolidating Bill.

ALLAHABAD, January 26.

After the Bill Consolidating the Indian Statutes has been passed in Parliament a short amending bill will be introduced. This is in accordance with the customary procedure, as amendments are not dealt with in consolidating bills pure and simple.

Higher Pay to Sind Judicial Commissioners.

ALLAHABAD, January 26.

The Secretary of State has sanctioned increases of pay in the case of the Judicial Commissioner and two Additional Commissioners of Sind. The pay of the former will be raised from Rs. 3000 to Rs. 3500 per month and that of the latter from Rs. 2750 to Rs. 3000.

SIMLA.

Weather Report.

SIMLA, January 27.

Except for a few thundershowers in the central parts of the country the weather has been dry. Conditions are slightly unsettled in the northwest India. Temperature is high in the United Provinces and North-east India.

FORECAST:—No great change.

పోరు నెయింట్ జారి గెడెట్టు.

కాకినాడలో సబ్ జడ్జిగా (అనుగతమండల న్యాయాధిపతి) నున్న మ-రా-రా-శ్రీ, అగ్ని రఘునాథరావు పంతులు గారిని, ఏలూరు (సబ్ కోర్టు) సహాయమండల న్యాయసాహను నకు నియమించిరి. ఏలూరులో నీ స్థానముందున్న వావిరెయిన్ కేజిజ్ మాస్టర్-స్ట్రాసు దొరగారిని కాకినాడలోని యనుగత మండల న్యాయసాహనునకు మార్చిరి.

చిత్తూరు మండలమందలి పుత్తూరుకు మ-రా-రా-శ్రీ, చిత్తూరు భీమ సేనరావు గారిని, తంజావూరు మండలమందలి తిరువడమరుదురానకు, మ-రా-రా-శ్రీ, వామనరావు, వారి రావుగారిని, డిప్టీ కమిస్సరీ-సబు మేజిస్ట్రేట్లుగాను, కడప మండలమందలి బద్వేలునకు, మ-రా-రా-శ్రీ, వివియ నగరు క్రినివాసాచారిగారిని సీర్ నదారు మేజిస్ట్రేట్లుగాను, నియమించిరి.

మన్టిమ్ ఉల్టాసామాజికు లక్ష్మి కొండల మహమ్మదీయల సలకమలతో, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము మహమ్మదీయ మతమునకు విరోధమని యర్హుభావలతో బ్రకటితములైన కర పత్రము రెచ్చటఁ గానించినను ప్రభుత్వోద్దేశ్యములు స్వాధీనమునకుని జప్తుచేయవలసినదిగాఁ బ్రభుత్వము వా రుత్తరువు లొసర్చిరి. కానవామసారముగా క్రిటిషిండియాలో సీర్పడిన ప్రభుత్వమునై న్యాయాధికార్పూరముఁ బ్రజల కల్పించనోవు మాట లాకరక త్రిముఁం దుండటచే కట్టుత్తరువు సేయఁ ఁడెను.

నూతన హిందూమతము.

సర్ ఆన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్య కే. పి. ఐ. యల్. యల్. డి. గా. న. కామనవీలప్రతిక కిటుల వ్రాసిరి:—

హిందూదేశము దీ రాజధానిలోను ఇతరభాగములలోను హిందూసంఘముయొక్క భావిస్థితినిగూర్చిన ప్రధానవిషయము నొక్కొంత శ్రద్ధతో గమనించువారి కందరికినిగూడ రజస్వలావివాహమునుగూర్చిన ఈ వ్యతిరేకాంధోళన మాగ్రహభావజనకము కాకపోదు ఈకానమువలన హిందూసంఘమునకు గొప్ప యనర్థము చేరవలసియును ఇది హిందూమతమునకొక దారుణనిర్మాతమనియును దీని నెదుర్చువారిలో పెక్కుమంది విపరీతాభిప్రాయములను కలిగియున్నారు. మతమే అన్ని అనర్థములకును మూలమై యున్నదనియును మతము మాననదానితోపా టీయనర్థములన్నియు నడుగంటుననియును కాననపక్షవాదులలో కొందరుగూడ విపరీతాభిప్రాయములను కలిగియున్నారు. హిందూమతమునందు గౌరవమును మతవిషయక పరిజ్ఞానముగల మూడవతెగవారు కాననపక్ష ప్రతిపక్షవాదుల యభిప్రాయవాదులలోను గలభాగములను గ్రహించగలిగియుండుటచే వారి కీ యభిప్రాయవాదములనుగూడ లోపభూయిష్టములే యని గోచరింపకమానవు. సునాతన ధర్మమునందలి సుదాచారములలో మాత్రమే సత్యమును హిందూమతమునకు ప్రధానములుగ నున్నవి. కాని, కానన వ్యతిరేకతలగువా కీసత్యవిషయములతో పాటు విస్ఫోటములను అపకారక నవీనోత్పన్న విషయములనుగూడ సునాతన ధర్మములేమని పొరబడుచుండుటచే నిట్టి యనర్థకమునకు కారణమగుచున్నది. కానన పక్షవాదులలో నీ ప్రధాన సునాతన ధర్మములనుగూడ వారించుకంతయు నెరుంగమిచే నగోచరము కలుగుచున్నది. ప్రస్తుతపు హిందూ సంఘస్థితి చాల శోచనీయముగ నున్నదిగాన నిట్టి శిథిల స్థితియందున్న నీ సంఘమున నచట నిచట నకుట బోతుకు పనులు కొన్ని చేయుట వలన భక్త్యనుకూలముగ చేయుట యసంభవము. ప్రస్తుతమున శిథిలమైనల గూలిన ప్రాచీన హిందూమతమువై పాడు దబ్బలును ముండవెట్టును నిలువెత్తిన పెరిగియున్నవి. వీనినన్నిటిని నిర్మూలనముచేసి త్రవ్వించినచో వాపునాదులు కనబడగలవు. ఆపునాదులవై ప్రస్తుతము మన యవసరములకు సరిపడునట్టి పరిమాణములుగ నూతన సౌమ్య మందిరమును నిర్మింపవలసియున్నది. ఈ పయెనను సాధారణమైనదిగాదు. దీనిని నేరనేర్ప బూను వారు వి కా ల మృ ద యు లు ను మే ధావులు నై న గా ని దీ ని ని నె ర వేర్ప జాలరు. అట్టి సమర్థులగు నిర్మాణకులసంఖ్య ప్రస్తుతముచాలకల్మషగ నున్నను కారకనిధి కది యంతరాయము కానేరదు. కాలస్థితిని జాగరూకతతో గమనించువారందరుగూడ నట్టిభవన నిర్మాణమున కిదివరకే యంత్రపు లాసంగబడెననియును సమర్థులగు నిర్మాణకు లచిరకాలముననే రాగలరనియును గ్రహింపజాలకపోరు. అట్టివారు నగ్నవరకు నీభావిత్వమును గ్రహించిన వారందరును యథాశక్తిగ పనిచేయుచుండవలెను. అవలంబింపవలసిన ప్రారంభ కృత్తిములనుగూర్చి కొన్నిమానవల నెరిగించుటకు మున్న కొందరికి కలుగు నొకకంకనమాత్రమునివారింపవలసియున్నది. ప్రాచీన మతసాంప్రదాయమువలననే యాయనర్థకము లన్నియును కలుగుచున్నవని తలంచు కాననపక్ష వారు లనబడువారు ఇట్టిమతభవన నిర్మాణముకులన భావికాలమునగూడ నెట్టిలాభమును కలుగునని పరిగణించుటకు పట్టుదలతో తిరస్కరించెదరు గాని వారి మరవిషయ కావశ్యకములను క్రొస్తవమతము నెరవేర్చగలదని తలంచుకంతటి యంభులుగ వారుండబోరుగదా?

సహజముగ నాధ్యాత్మికతత్వజ్ఞానముల కాలవాలమగు మనసంఘమునకు మహమ్మదీయ మతమట్టి సహాయముచేయనేరదుగద. అట్టిచో నీభరతఖండమున నేకుపు మొదలు హిమాచలమువరకుగూడ శతకన్యాప్రవృత్తులనుండి ఆధ్యాత్మిక తృప్త్యావిదారణమునకు మూలవాహిని నుండి ఈసనాతనధర్మప్రాదమునుండి కాక్కు మన మాయమృతవాహినిని బాస్వాదింపవలెనన్న మనకొసంగగల ప్రధానప్రాద మొండెగలదు. ఉత్తరపు కొట్టాకనను హిమాలయ ప్రాంతముల మతబోధ చేసిన బుద్ధునితో ప్రారంభించి దక్షిణపు కొట్టాకనను మతబోధ చేసిన శంకర రామానందాచార్యులవరకువచ్చి యీ ఆఖరి బంగళీయున బోధించిన వైతన్యని, మహా రాష్ట్రమున బోధించిన భక్తసంఘమును సృరించి నేటివరకును గూడ నేమహానీయు హిందూ రామాయణము చేయిలక్షలనుండి వైవిధ్యగ్రంథ మగుచున్నచో అట్టి శులసీదాసుని కడపట సృరింపుడు. వీరందరునుగూడ హిందూమత మూలాధారముల దేనినో యొక దాని ననుసరించియే స్వమత

బోధనమునకు గడంగుటకుగల కారణమేమి? తామేమహాజన సంఘ మద్యమున మతబోధనోర్పు బూనుచున్నారో అట్టి జనసంఘమున కదియే సర్వోత్తముగ ననుకూలించు మార్గమని వారు తప్పుగ నెరింగి యుండుటయే గదా వారట్లాననించుటకుగల కారణము. కాననేడు గూడ మనమట్టి మూలాధారముల ననుసరించియే ప్రస్తుత కాలానుగుణ్యముగు మతసౌధమును నిర్మింపవలయునని వారి యాచరణమే మన కుపదేశకమగుచున్నది.

లోకజ్ఞానాభివృద్ధిని బడయుచున్న హిందూదేశకావశ్యకతల కనుకూలించు కీర్తిని దగ్ధ సంఘ భస్మావిర్భూతముగా నున్న నూతనసంఘముయొక అనర్థకతలకును ఆచరణములకును నన్వయింపదగినీతిని ప్రస్తుతమవలంబింప బడవలసిన విషయములను గూర్చి నేను నాలుగురీతి కల క్రింద నూచింపగోరెదను.

ప్రామాణిక గ్రంథములు—ప్రామాణిక పవిత్రగ్రంథములని ప్రస్తుతము తలంపబడుచున్న గ్రంథనిచయమందలి పొల్లును తొలగించి గట్టిగింజలను నిలబడేముటు మొదటి పరి. అట్లు నేకరింపబడిన నికరముగు సస్యమును సంస్కృతభాషయందే సక్రమపద్ధతిని సంఘమునకంతటికిని గూడ సులభగాగ్రహ్యమగురీతి నేర్పవలయును. అందులో సాధ్యమగుసంత వరకు సర్వసాధారణముగ వాడుకభాషగానున్న ఆంగ్లేయ భాషలోనిని ఆయాసంఘములకు సంబంధించిన దేశభాషల లోనిని భాషాంతరికరింప బడవలయును.

కుటుంబము, కుటుంబ నిర్మాణము.— ఏకపక్షీనగ్రీత నూత్ని బద్ధులగువారు మార్చిచే కుటుంబముగ నేర్పడవలయును. యుక్త వయస్కులు కాని దంపతులకు వివాహము తెంతమాత్రో మంగీకరింప బడరాదు. కుటుంబములో నొందొరులకుగల సంబంధమునుగూర్చిన నిబంధనలును ఉత్తరాధికారమునుగూర్చిన నిబంధనలును కానన విధమున నేర్పవలవలయును. వైత్యక ద్రవ్యాధికారమును గూర్చిన స్వార్థత్రయము కుటుంబములోనివారికే యుక్తమగు నవధిలో నేర్పవలవలయును. మిక్కిలిమారుపుడుట్టులవోకున పరిగణింపరాదు. ప్రతికుటుంబములోను బాలురకును బాలికలకునుగూడ వాగువిన విషయములు వాడవూడదు ఫలకముల కిలాకానములై యుండదగిన బాల్యకాలముననే గృహ విద్యయందుగాని మరయొకవిధమగు విద్యయందు గాని యొక భాగముగ భగవంతుడు కలవెట్టునుగూర్చియు పునర్జన్మమును గూర్చియును కర్మగుగూర్చియును సామాన్యభావమును బోధింపవలయును బిడ్డలు పెద్దవాండ్రైనకొలదిని సంపూర్ణజ్ఞాన సమార్జనమున కీవిషయములు వారికి మూలరేఖలుగా నుండదగును.

ఆశ్రమధర్మము, ప్రస్తుతమునక వివాదాస్పదమగు వర్ణ ధర్మమును సంఘమున నెంత మాత్రమును తావొసంగరాదు. ఏమనిన ఈనాడుగర్భితమగు సత్యము పూర్తిగా మణనబడినది. కాన నిష్పాదినీస్తేవా భూర్వకసోదరభావమును బలపరుచుటకు మారుగ చిన్న విరోధభావమును కలిగించుటకు కారణమై యున్నది. ప్రేమభావముగా ద్వేషమును కలిగించుచున్నది పరసహాయభావమును కలిగించుటకు బరేలుపరపిడినానకైని కలిగించుచున్నది. కాన దీనిని కేవలమును పరిత్యజించుటకన్న గత్యంతరమేలేదు. ఆశ్రమధర్మమునందలి ప్రధానభావమునే మనమవలంబింపవలయును. బాల్యముమొదలు వార్ధక్యమువరకును ప్రతి మనుజుడును స్వకీయజ్ఞానాభివృద్ధిని గమనించుటకు స్పష్టముగ నేర్పవల బడిన దశ శ్రీ నాల్గొ శ్రమములను ఎల్లవారు నీసాంప్రదాయమును గ్రహింపవలయును. నే నొక యద్యోగమునుండి గ్రహించి వ్రాయుచున్న ఈ దిగువవిషయములవలన నా భావము మరింత స్పష్టము కాగలదు.

“ఆశ్రమ చతుష్టయము” ననగ ఆస్తివ్ ఆశ్రయంతి, ఆశ్రమస్థానములని యర్థమగుచున్నది. జీవమున కంతటికినిగూడ భావమే సారమగుచున్నదిగాన నీయశ్రమముల్లిట్టి జ్ఞానాశ్రయములగుచున్నవి. బ్రహ్మచర్యాశ్రమమున వేదమునగ జ్ఞానాకృతి యభ్యసించ బడుచున్నది. గృహస్థాశ్రమమున “మమత” ఆత్మాధికృత్యభావము నిర్మింపబడుచున్నది. వానప్రస్థాశ్రమమున నొకరియొక హేమనకును నిగ్రహమునకు నానించక సర్వకార్యములును స్వయముగ నొనర్పవలయునను విషయమభ్యసించ బడుచున్నది. సన్యాసాశ్రమమున నేవిషయములకు నావశ్యకతయే లేదు. దైవభుటనమేలేదు. ఏవీయును మనకుగాని ఇతరులకుగాని అందుకీగాని యొక్కనికీని చెందియుండలేదు. ఉన్నదింతయును త్రొగుణ్యమే (సచ్చిదానందమే) అయివిషయ మభ్యసించబడుచున్నది. అనగ బ్రహ్మచర్యమున జ్ఞానాభ్యాసమును గాస్త్రప్రయమను జ్ఞానానుస్థానమును వానప్రస్థమున జానసునిర్భత్యమును సన్యాసమున జ్ఞానసిద్ధియును జరుగవలె ననునదియే వానియందుగల భేదము.

దేవపూజ మొదలు నిర్గుణబ్రహ్మమును కీర్తించు పరమాత్మయనియు సచ్చిదానందుడనియును ఒక మేత్వరుడనియును భిన్నవాదులచే విలక్షణత బ్రహ్మమును సనాతన ధర్మమునకు మూలకంధరముగ నున్నాడు కాన నీసంస్కరణమునగూడ వారికి ప్రధాన స్థానము నే యొ సంగవలయును. నిర్దేశితధ్యానార్చనములకు నిర్గుణ బ్రహ్మ మతీతుడుగా నున్నాడు గాన నట్టివి సగుణ బ్రహ్మమునకే సమర్పింపవలయును. మన యార్య సాంప్రదాయము ననుసరించి అటులే ఈశ్వరున కర్పింపవలయును. భగవద్గీతలో నుదాహరింపబడిన ఈదీగువ స్తోత్రముల ననుసరించి యాతడే దైవతత్వమునకు ప్రధానైక ప్రతినిధియై యున్నాడు.

1. నేనే బ్రహ్మ స్వరూపుడను, మణి రహితుడను, నాకనరహితుడను. నేనే కాశ్వత భర్మస్వరూపుడను. నేనేపరి పూర్ణసౌఖ్య స్వరూపుడను. (14-27)

2. ఆత్మాశ్రయము. అమర్త్యదూరమునకు నీలోకమున ప్రవేశించి నన్ను పూజింపుము (9-38)

కుటుంబములయందుగాని సంఘములయందుగాని వైది వివరింపబడినీతిని పరమేశ్వరా రాధకన్యను మాత్రమే జరుపబడవలయును. యుక్తకారణములవలన నీనశక్తులను దేవతలను పూజించుట ప్రోత్సహింప బడగూడదు. గీతా ప్రోత్సమగునట్లు నీచ దైవతములసంబంధితర్యామియై యుండునట్టియు వారివారి పూజల కనుగుణముగు ఫలమును వారివారికి త్రాసుకొందుచినట్లుపండు వాడగునట్టియు పరమేశ్వరునికే నీచదైవత పూజగూడ చెందుచుండినను సర్వ ప్రపంచా చార్యాధిపత్యాదు చర సంఘాంతరాంతర భేదవిభిన్న భావములన ప్రజలు సాధారణముగ నట్టి శక్తుల యొక్కయు దేవతలయొక్కయు యర్హతాసములను విధులను సరిగ గమనింపజాలకుండుటచే కాలక్రమమున హినికరములగు మతములును మిథ్యాదర్శములును ప్రబలుటకు కారణము కలుగగలదు. కాన వైదిసూచించిన విధానమున నొక సంఘమేర్పరుప బడినచో దానియభివృద్ధి యధిక శీఘ్రకాలముననే కొనసాగగలదు. అట్టిసంఘమున నడిపించుటకు ప్రధాన ప్రోత్సాహకమగు శక్తి దేవయాధారమువై నానసంఘమునిర్మింపబడినచో అట్టిసనాతన ధర్మమందలి మితసంఖ్యల సౌమ్య మహాసత్యములనుండి కలుగుచుగాన నట్టియభివృద్ధి కలుగుటకది ప్రధానకారణమగును. అనేకతాత్పర్యములనుండి జీవదశకువచ్చుచున్న కఠింబునప్రాచీనసాంప్రదాయమునగలనిర్భకనిరోధకములవాద సవీనసంఘమువారికేలేకుండపోవుటవీలవలన కలుగుమరి యొకలాభమగుచున్నది. అట్టిసనాతనమతము హిందూదేశమునందును విదేశీయులయందును మానవసంఘాభివృద్ధి కొనసర్ప నేవనబడి సంఘముచిరతతో దారదేవమగుటయుకాకుండుటయు నేర్పడగలవు. రాజ్యాంగవిషయమునగూడనట్టిసంఘముయొక్క నిలవ సామాన్యమకరాదు. ఇతరసంఘములలో సమ్మేళనము కలుగుటయును హిందువులలోనేపరస్పర సమ్మేళనము కలుగుట ప్రారంభప్రధాన విషయమగుచున్నది. ప్రాచీన మతభావము మరలనన్నత స్వచ్ఛస్థితికి చేబడిన అట్టిసంఘముయొక్క భావమును నిదర్శనమును గాకయున్న తన్మతాలంబులందరు నేకగీర్వముగ సంతోష పూర్వకముగ “సంజేమాతర” ధ్యానము లొనర్చుచుచేలరేగునట్లునుమాత్రు దేశాభివృద్ధికి పడుగురొక్కరి పోల్కపనిచేయునట్లును సమకూర్చు లక్ష్యపరియొందెడిగదా?

రజస్వలా వివాహశాసనము.

బహుబజనసభ.

రజస్వలా వివాహ శాసనమును ఎలపగుచుటకు ఈనెల 25వ తేది సాయంకాలమునందు ఎచ్చెలనేమలోని ఆంధర్వను హాలులో సాయంకాలము 5-30 గంటలకు హైకోర్టు వక్తిల కె. శ్రీనివాసయ్యంగారి యాజమాన్యము క్రింద జరిగినది. గౌరవ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు గూడ సభకు వచ్చి యుండిరి గదా 7-45 వరకును జరిగినది.

అగ్రాసనాధిపతి

మొదట సగ్రాసనాధిపతిగారు ప్రసంగించిరి. ఈ కావన విషయమునకు ప్రతికూలముగ నింత యాంధోళ న్యము ప్రారంభింపబడుటచాల వింతగా నున్నది. దీనితో బ్రాహ్మణ వివాహముల పవిత్రత నశించుట, ఈ కావన ముదానించబడినచో హిందూ సంఘముంతయు నశించిపోవునని కుంభకోణములో నెనో కొద్దిమంది బ్రాహ్మణులు సభచేసి తిర్మాకించిరిట. న్యాయశాస్త్రానుకూలముగ నీ విషయము బలప్రతీచే చెప్పింపబడినది. గాక్షరు సర్ యన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారితో గూడ నీ విషయము చెప్పింపబడినది ఈ వివాహములు బాస్త్ర సమ్మతములని నిర్ధారణము చేయుబడినది నంబుట్టి బ్రాహ్మణులలో నీ వివాహములు సామాన్యముగ జరుగుచున్నవి. హిందూలా ప్రకార మివివాహములు దోషములుకావు. కాని దక్షిణ హిందూ సాన మందలికొన్ని న్యాయశాస్త్రము లొచ్చెనేమోయను ననుమానము నూచిత మగుటచే దాని నివారించుట కీ కావన మావశ్యకమైనది అని ఆయన నడిచిరి. కుమ్మట దాక్షకు సర్ యన్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు సభకు రాజాలమిక చింతించుచు వ్రాసిన లేఖావిషయము నునువబడినది.

లేదు రజస్వలయమును పతివ్రతగానున్న కన్యను వివాహము చేసికొనుట కాశ్రమమునకు వివాహమేయగునని మరికొంత మంది ప్రమాణులగు బ్రాహ్మకర్మలగుడ వ్రాసియున్నారు. రజస్వలావివాహములకు గూడ సాధారణవివాహకాండయే నియమింపబడినదిగాని కలాతీతప్రాయశ్చిత్త మొకటిమాత్రము మొదట చేయవలయునని విధింపబడినది. వీరినన్నిటిని బట్టి చూడ గ రజస్వలాత్పూర్వ వివాహములకు స్మృతి కర్మలు ఫలాధికృతమునమాత్రము నూచించిరి. గాని రజస్వలావివాహములు నిషేధించలేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో నీకాసనము కూడదనువారు ఇదికేవలము కాశ్రమమునకు సంస్కరణముకే కోరుచున్నదను విషయమును పరిశీలించకుండు నన్నరు. ప్రస్తుతవిషయమును బోలువిషయమునకు వ్యతిరేకముగ నాందోళన మొనర్చువారి ప్రయత్నములు ఫలవంతములగునని హిందూలనుగూర్చి దురభిప్రాయమును కలిగియుండి కొందరి తీర్మానముల వలన కలిగిన క్లింభముల వలన హిందూసంఘ మొకప్పుడంతయును బద్ధమైపడిపోవలసి వచ్చును. హిందూలనుగూర్చి న్యాయాధిపతుల కెంతపాండిత్యమున్నను అది రెండవరకము పట్టానమేయగును. కాన వారటి సాచివాదులు నొకప్పుడ విధిలేదు. విజ్ఞానేతృత్వని నిబంధనలను గూర్చి ప్రతికాన్సిలువారే వెళ్లు సాయలు తీరమగు న్యాయ భంగమును కలిగించు తీర్మానములను చేయవలసినవారై ఒక శ్రీకీ వారసత్వమువలంబొందిన సొత్తామెవారనుల కేచెందదగు నను నిబంధనమును ప్రతికాన్సిలువారు రద్దుచేసిరి. ఆకారణమున నీరాజధానిలో శ్రీలక్ష్మికి గొప్పయనక కేసువడినది. ప్రక్కనున్న పరాను రాజ్యమునకు పురుచ్చేరి పరగణాలో మితాతీర నూత్రములను బట్టియే నేటివరకును తీర్మానము లాసంగ బడుచున్న ను ఈరాజధానికిమాత్ర మట్టియదృష్టము కలుగలేదు ఏతత్కారణమున ప్రాప్తయితులగు శ్రీ లాసంగిన వారసత్వాధికారులను గూర్చి సందియములు గలుగుటకును అసాగమగు వ్యవహారములు కలుగుటకు నవకాళమైనది. నిరోధి వారసత్వమునుగూర్చి మితాతీరగ్రంథమున స్పష్టముగ వివరింపబడియున్న ను గర్ గురుదాసు దెన్సిటిబిల్ పండితో త్రము దగు హిందూన్యాయ శాస్త్రవేత్త యొవంగిన తీర్మానమును ప్రతికాన్సిలు ప్రభువులు కొద్దికాలముక్రింద వ్యత్యస్తమొనర్చి యున్నారు. ఈతీర్మానమువలన భిక్షువులకు ననేకనూత్రముల కవకాళమేర్పడినది. ఇందలి జుమ్మలితములు చిరకాలమిడేశమును కలవరపెట్టుకమానవు. హిందూలను సవరించుటకు ప్రవేశపెట్టబడెను కాసనములను కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వము వారిచేట నంగీకరింప నొల్లకుండుటవలన అట్టికాసనముల కొరకు ప్రియార్షించు నవధికార కాసనసభ్యులు తొలగింప వలసిన విశ్వలసిటి విశేషనాదక్షతలేని యాందోళనములు మరింత హెచ్చుచేయునను విషయమును తలంపకందలేము. ఈప్రస్తుతకాసనముతో నీవిషయమొక్కటి మాత్రమేగాక మరిపెక్కు విషయములు గూడ కలసియున్నవి. న్యాయశాస్త్రమి ట్టిస్థితి యందుండుట వలన సంఘమునకు కలుగనున్న చెరుపు ఇంతింతవరదు. అట్టిచెరువును తొలగించుట కవధికార కర్తవ్యము ప్రిత్యేక విషయములను గూర్చి ప్రిత్యేక స్వల్పకాసన ములను గ్రంథములను చేయించుటయే ప్రధానమగు భాదానివారణ సాధనము. హిందూదాన కాసనము చేయుచుంటే నిట్టి ప్రభుత్వమున్నను ప్రారంభింపబడినది. గా|| మోచ్చే రామచంద్రరావుగారు 2 కాసనములను ప్రవేశపెట్టిరి. తత్సాధనమున సదుపాయమును కలిగింపమాచుచున్నారు. అట్టిప్రయత్నములు నిరోధింపబడకుండిన యెడలను మరికొన్ని కాసనములు గూడ నేర్పడగలిగినను హిందూలాసంగరణ మధికముగ జరుపబడుట కవకాళముకలుగ గలదు. 40 ఏడెడలెము సర్ హెన్రీ కన్సింగ్లహముగారిరాజధానిలో అప్పకేలుజనరలుగా నున్న పుడాయన నూచన నను సరించి హిందూలాకొక సంగ్రహము వ్రాయబడినది ఆకాలమునజట్టి అది ఆకాలక్రియమైనను ఇప్పటికాలమునకది ఆకాల కృత్యము కా నేరదు. ఇదివరకు ఆంగ్లభాషలోనికి భాషాంతరికరింపబడిన స్మృతులు భావ్యముగా నన్నియునుగూడ నిప్పటికి భాషాంతరికరింపబడని ప్రకటింపబడియున్నవి. హిందూలను కాలానుగుణ్యముగ నొనర్చదగిన యమూల్యగ్రంథములు వెక్కులుగూడ ప్రకటింపబడియున్నవి. కాన నాయారాజధానుల కనుకూ మగునీతి వేరువేరు సంగ్రహకాసనములను వ్రాయించి వాని నన్నియును చేర్చిగాని ప్రత్యేకముగగాని కాసనములను నొనర్చుట కవకాళముకలిగించు గ్రంథము లనేకములుకలవు అట్టికాసనము లేప్పడివో న్యాయాధిపతులకు చాల సదుపాయము కలుగుటయేగాక ప్రజలకుగూడ చాలమేలు గును. వెక్కువేత బుద్ధులకు మున్ను చేయుట నొక్కరికైన స్పష్టముగ తెలియజేయరాదు వ్రాయబడిన నిబంధనలు తెలియక క్రమపడుచున్న ప్రజలు న్యాయశాస్త్రవిషయముల నెగొమట్టుచు వారేస్పష్టముగ గ్రహింపగలుగుదురు. అట్టివో 6 కాసనము మతసంబంధమైనదని కేవలము దురభిప్రాయముతో నెవరో కొందరు చేసిన యాందోళనమువలన నింతయును కరమగు కాసనము నిరోధింపబడెదరాదు. సందియమున కవకాళము లేని స్పష్టముగు కాసనము లేవటకు వలన వ్యవహారములకు కూట సాత్వ్యములకును ప్రజలు పోకుండుట లెట్లించి సత్వమును బుద్ధివృద్ధియే కలుగగలదు. కాని అట్టి సావ్యభావము వెక్కువయి కలుపు పూజ్యముగనున్నది.

నాగరపువస్తుప్రదర్శనశాలయం
గొప్పగొప్పవారిచేతనవేలు

దియ్యబడిన పతకము.
యోగ్యతాపత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెలవృత్తులకు పరమామృతము

అమృతాంజనమును

అమృతాంజనము
అమృతశబ్దమాదినిగల
మాయమందుగాదు
ప్రతియింట నుండ దగినది.
వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.
అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడుచున్నది.
నకలుమండులవలన మోసముగలుగును
పంచభాష చీటి చూచి
కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము
అంజకశబ్దమంతమునగల
నకలుమందుగాదు.
తలకొప్పులు, వాయువుకొప్పులు, పార్శ్వ
పుకొప్పులు, కీళ్ళకొప్పులు, పక్షవాతము,
వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు
వీని కన్నిటికి అమృతమునంటిది.
చక్కని డబ్బితో సహా
సీసా ౧కి 8 అణాలు.

వాడని వారుండగు.

వ్రాసిన కేట్లాగుచిత్రముగా పంపబడును. అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల చిక్కగలదు.

దంతచూరము

పల్లెనొక్కలకు మంచిపోషణము. మువాసన
తగియుండును. వెల స్వల్పము.
సీసా 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశుభ్రాలహరి

కొట్టిగలచోట దూదిని మందులతోతడిచి
పట్టిన నొప్పిని వెంటనే మాన్పును.
సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జ్వరసాయనము

అతిలేత పోవుట, అగ్ని మాంద్యము,
మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.
25 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికెలైలము

చిన్న పిల్లలకు మంచిమందు. ఈతైలము
నాలుగుపూటలు రాచిన తప్పక పనిచేయును.
డబ్బీ 1కి వెల 0-3-0 అణాలు.

పగుళ్ళకు తైలము

అజకాళ్ళు, అజచేతులు, చర్మము,
కారకమువలనను శీతగాలివలనను పగిలిసిరు
కాయటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును.
ఈతైలమును రాచిన పగుళ్లుమాని జల
పోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్ళ
నొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము.
వెల డబ్బీ 1-4 రు. 0-6-0. వి. పి. వేరు.

మోహిని తైలము

మెదడుకు, కండ్లకు చలువజేయును. మె
ద్రుకలు నునుపుచేయును. కుదులు వెనుగును.
5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0.

మూలశంకకు తైలము

మూలశంకవలన అసహనవద్ద చర్మము
లావుబాగి మొలలుపర్చి యమిత బాధగలు
గును. డబ్బీ 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మూత్రము

కలరాలోగిలినవెంటనే మందుతినుట అవ
శ్యకము. కలరాకు బాగుండేషన్ ఇవ్వవలెను.
12 మాత్రలు డబ్బీ 1-కి వెల 0-6-0.

తేలు మందు

ఈ మందును కుట్టచుచోట రాచిన బాధ
మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది.
సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, చిత్తవృద్ధికి,
శక్తికి, విజ్ఞానమునకు.
20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-0-0.

రోమ హరి

ఈభస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి
పట్టించిన, రోమములు వెంటనే నిమిషముల
లో మొదలంటి రాలిపోవును. దీనివలన
చర్మము నలువెక్కను. మంటయుండదు.
డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0. వి. పి. శో 0-12-0.

కామర తైలము

తామర, తేలు, పసుగుగడ్డ, దురద, రసి
కాయలు మొదలగువానికి మంచిమందు.
డబ్బీ 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహరి

చలిజ్వరము, వియపుజ్వరము, మన్యజ్వరము
మొదలగునను జ్వరములకుదివ్యోషధము
సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

కర్ణశుభ్రాలహరి

పిరి బొట్టలు తెరిగిపోవిన బాధతగ్గును.
కుంటయుండదు. త్వరగా మాన్పును.
సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మాత్రలు.

కొడుకు సవామేహములకు ఈమాత్రలు
బాగుగ పనిచేయును. వీనిని తినుచువుండు
వడినచోట సుఖభోగి తైలమును రాయవల
యును. ఇవి రక్తిశుద్ధికి మేహకారక జా
త్యములకు మాత్ర చాల ఉపయోగకారి.
20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు 1-0-0.

సుఖభోగి తైలము

డబ్బీ 1-కి రు 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0
విధముల అన్ని వ్రణములకును, కొడుకు
పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును.
ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును.
చోమలికి మాత్రలను తివవలయును.

అమృతాంజనము డి హి, టి

౧౦౯, ఫేరిరోడ్డు, పోర్టు బొంబాయి.

తే. ౬, ౭, తంబుకెట్టి వీధి, జార్జిటౌను, మద్రాసు.

పోస్టేజీ సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును జూలియనును.
ఒక చిత్రమున కథ—నవపుటచే
జూలియనును కలుగ కేయలుయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుచేలిపె యున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.

బాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయును.

లైబ్రరరీ, పోస్టాఫీస్ గోవిందజి,
అతంక నిగ్రహ కేంద్రములు,
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నూతన రోమసంహాతి.

బేగం సాహి సోప్.

ఈనూతన రోమ సంహాతి
ఒకటూరే ఉపయోగించుట
తలన జేవామందలి యే
కాగమునందు రోమ
మాను చెడుపుతే కుద్రము
కాదు యెటువంటి మచ్చ
అలేకయును వాడతే క
యును నివర్తించును.
ఇత్యముయొక్క స్వభావ
మైన రంగును కాంతిని
కొగొట్టక చేయు (సోప్)
ఇది ఒకటే.

తల 8 బిల్లుల కెట్ట 15 రూ 1-0-0 వి. పి. బిల్లు 4 అణాలు
8 పెట్టెలు రూ. 2-10-0 తపోలుకర్పు 0-8-0
వలయువారు:—ఆర్. వి. పండిట్ అంకు కంపెనీ
నెం 6 బంకరవీధి మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమోటార్ బహారు (కెప్టెన్)

అనుప్రాప్తియల వుండేసంపదిన అత్తరుపయోగించవలయును.
మనోహరమునది, మనాసగలది, చాలకాలమువాసన
యందునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మూతమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యపానము చేర్చబడ
లేదు. చేదీరుమూల మిదగాని, కొలుమిదగాని కొన్ని
జాతుల జేసికొనినయెడల సువాసనలతోగూడిన పూలతోట
లోనే గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యద్భుతమైన వేయికముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన అత్తరుయొక్క సువాసననుభవించుటకయ
అటోమోటార్ బహారు ఇచ్చును ని మిదగ్గిరనున్న
చాపుకీటరు నడుగవలయును. వారిచాపున లేచేని మామ్రా
యాడు. చిన్నబుడ్డి నిలవ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
పీ కొన్నల త్తరుగల కెట్టసయిబుబుడ్డి 2-0. ఈయత్తరులో
మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కార్డులు దజ్జ 1-8
0-10-0. వి పి ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును
హాలు ఏకెట్టు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రస్ కంపెనీ
155, జామా నగర్, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెట్టు:— సేహత పురుషోత్తం మూర్తి.
నెం 29, వైసాబాబుగోడు పుకరుబాబుసమీపం, మదరాసు,

ఉమ్మడి రామయ్య శ్రీ, గురునామి శ్రీ కంపెనీ,
మరాఠ్ రక్షకము-మదరాసు శుభ.

ఈ ప్రక్క చిత్రపత్రమున దగ్గరకు పట్టిని
యంతా యితర మెట్టిని బర్మా సైబిరియన్
తగు మైనలుల ఇమియేషన్, చక్రసాన,
మైనస, పట్టెకెంపులు, మచ్చకెంపులు,
వైక్రాంతములు, కోహాపూలు అను మేలు
వైక్రాంతములు, స్ఫటికములు, పుచ్చేరి
గాజుకర్పకులు, సంచిపరితనముచేయించి
కోభాయమానుగా జీవత్తుములను
మిరియండునట్టి వాటిన్ని వారువారు
కోరునట్లు తయారుచేయించి సరసముగా
పంపించగలము.

ప్రథమమున అద్భుతమే మేము స్వల్ప
లాభమునకు ఫలమధికముగనిచ్చెను సార్థ
కనామముగల సరాలు కర్పకులను దెలిసి
కోసవలయునని గలను రత్నములను స్వదే
శపుకానులను గోరువారు ప్రార్థితులు.

లవంగామృత మొక్కటియే.

వైద్యవాయువుల సుహరించునది.
ఇది కడుపు పుట్టసము, కడుపునొప్పి, ప్రక్క
నొప్పి, రొమ్మునొప్పి, పులికేపులు, మలబంధము,
కడుపునొప్పి, చోరు, ప్రేమలజుటు, అరుచి,
మూచాగ్ని, పిసిని నుడిచి ఆకలిని, ఆరోగ్యమును
తెప్పక గలుగజేయును. లేని యెడల ఖరీదు
క్రీప్తి పంపగలము.
ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజీవి నా 0-8-0.
బయటియార్డుకు 4 అర్పణాశీలకు మారిపంపబడును.
చింతామణి, నాయనల్లి నండి కా. వెంకట్రాయప్పగ
రిట్లు వ్రాయుచున్నార:— తాము 29-12-1914లో పంపిన
లవంగామృతమును సేవించితిని. ఇప్పుడు మూడుపాళ్లు వ్యాధి
గుణముగా నున్నది. ఒకపాలువ్యాధి నిలిచియున్నదిగాన దయ
చేసి మరల రెండు డబ్బీలు లవంగామృతమును బంపవలయు
నని కోరుచున్నాను.
“లవంగామృతం” 24, న్యూక్వారు వీధి, మదరాసు.

22-వ న్నగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర
1 1/2 సవరము యెత్తు
వెల రూ. 30-8-0.

మతియువివిధములగు బంగారుగలలు, వెండిగలలు, రాళ్లు
చెక్కినగలలు, మచ్చునగున ఈ క్రింద శిల్పాన్ని వర్తకులవద్ద
దొరకును కోనువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగా పంపబడును.
సదరక ఇండియా జావలెరి మ్యూనుఫాక్చరీంగు కంపెనీ,
437, టంగపాలవీధి, సామకాశుపేట, మదరాసు.
The Southern India.
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sowcarpet, Madras.

పాకెట్ లివర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతో 2-14-0.

6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈ వాచ్ బలిష్ఠమైన లీవర్
ఫంక్షనల్ నాణ్యమైన యంత్ర
సామానాలతో తయారై యిప్పుడే
నూతనముగాకచ్చియున్నది. కొంచె
మైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరి
యైన కాలక్రమము చూపించు
వాచి యిదియే, మిగతల సుందర
మైనది. దీని రూపములకు వివరం.
1. నాణ్యమైన చేతిగడ్డ, 2. పరిమళ
మైన అర్దుసీసా, 3. సున్నాకార
మైన ఊంగరము, 4. గడియారపు
గోలును, 5. వివిధమైన స్టీలునిబ్బ
6. టక్కులుచూపెడు కంపాను.

దయచేసి ఈ విలాసమునక వ్రాసి తెప్పించికోరుదు.
బి. ఆర్. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ,
నం 7, కోపు వెంకటాచలస్వామి సందు, మదరాసు.

విద్యోగకరమగు తెలుగు నవలలు.

వీలా లేక ను రేంద్రనగరము— ఇందు శ్రీల మనోహ
ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినది. రూ. 1 0 0
యశోధర—ఇం దొకయాచూరి తన మగనివెంకల యనురాగ
మునకై పడరానిపాట్లుపడి యున్నతనీతికేదెచ్చును 0-12-0
మనోరమ—మగను జేటకేగి రాక్షసునివద్ద జీవుకొన త
సామర్థ్యంబుచే విడిపించి, శ్రీల వెండ్లిచేయును. 0-10-0
బగదేకరంభ— అన్నకై పడరానిపాట్లుపడి యున్నతనీతికి
దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ అ. 0-10-0
మనోదరవాంఛ— తమ్మునకు బుధిలేక కలహించినను
అన్న సహింపవలయు ననుటకు బోధించును. అ. 0-4-0
అల్లూర్పాటమున— కోర్వనికోడండ్రపలాపము.—
అల్లూ కోడండ్రను వాధించు విధములగలది. అ. 0-2-0
పల్నాటివీరచరిత్రము:— మహాకవిశ్రీ నాథప్రసాదిము. ఆక్కిరాజు
ఉమాకాంతముగారి ఉపాధ్యక్షమతో కూడినది 1-0-0

వలయు వారు:— కణ్ణా బుక్ డిపో,
6, వెంకటేశమేష్ట్రవీధి, సామకాశుపేట, మదరాసు.

జుం దిసమయము! తనజేట ఖర్చుపడినది!! వెనుక దొరుకవు!!
ఈపంచల కోనువారికి, పంచ 1-8 అల్లూర్పాటమున
కోర్వని కోడండ్రపలాపము అను గ్రంథముకంటే ఇనాదు.

మేలైన జపాణ్ పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కన్పపడినందున
తమతం ధరలు తగ్గించియున్నాము,
వాచకులారా! శృంగారమున్న
నాగరికతయొక్క గల మేలైన అనల్
పట్టుపంచలు పండుగదిగూడ అగం
దముకోరక దెప్పించి మిక్కిలించినది
సోగా మిగిలొద్ది పంచెలమూతమే
యెన్నది. ఇందులో ఎరుపు, శర్మ,
అడవచ్చు, రోజా, మేనువర్తుం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాప్
నీయమైనవి, త్వరపడుదు.

కీడ్ మారనిదివిన్ని 2 కీడ్ మార తెడల్పుగల పట్టుపంచ 15 2-0-0
పంచ 1-8 కేపాలఖర్చులు 0-40
డిబ్బా రెండుపంచలు కోనువారికి కేపాలఖర్చులు ఇకాం

టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేరి, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము.

[పద్య కావ్యము.]
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏమేగుమయ
ముల నెట్టి పరిణామములఁ బొందినో మనజ్ఞునిస్థి మొదట
నెట్లుండో కులభేదములేలకలిగో ధర్మము లెప్పుడెట్లు మాత్పు
నొందో ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాతా? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి
పరశురామచరిత్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము
లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు. బుద్ధిబలముచే
బ్రహ్మచరీ సీతీగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి స్థిరపఱచిన
విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారీ
గ్రంథమువై మంచితభిప్రాయము నిచ్చియున్నార. శైలిమిగుల
గులభము. మంచితకాగితములవై ముద్రింపబడి సిండు క్యాలికో
లై యందుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అత్యు
త్తమప్రతి 5-0-0 కర్చులు వేతే. వలయువారి చిరునామాకు
వ్రాయవచ్చును.
(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
తెలుగుపండితుడు, మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

వనోపధి సార్యావరిల్లా.

ఇది వేదానునందుబుట్టు నెత్తుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళ
బొట్లు, సాతవాద్యపుబొట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయ
చుగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడిరంతపులకు పుష్పినిగలిగించును. నెత్తురును
కుద్దిపజచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసాముందును వాడిన తోడనే శరీరములో మోకవిధమైన మూర్చు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.
సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టు కు మండు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు ముందు)
నాగవల్లికైలము వైపురకు మంగు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.